

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

Plaats	: Houten, Bestuurszaal	
Van	: 13.30-17.45 uur	
Aanwezig	: Water Natuurlijk	mevrouw E. van der Vorm en G.P. Beugelink (hoogheemraden), mevrouw L.A. Tutein Nolthenius, J.L.J. Boot, P. Blokdijk J.G.M. Kromwijk (hoogheemraad), mevrouw M.L.A.A. de Bont, J.M. Verheul
	: CDA	
	: PvdA	mevrouw J.A. Balkema, J.G.M. Reerink, mevrouw G.A. van der Nat
	: VVD	mevrouw T. van der Stroom, R.D. Woittiez
	: AWP	W. van der Zaag, A.E. Jansen
	: Waterschap@inwonersbelangen	P.M. Terpstra, E. Verkaik
	: ChristenUnie	J.P. Verweij
	: SGP	-
	: PVDD	Mevrouw W.A. Bodewitz
	: Bos- en Natuureigenaren	mevrouw A.J. de Kruijf, W.H.J. de Beaufort
	: Agrariërs	H.A.P. van der Maat (hoogheemraad), G. van den Hoeven
	: Bedrijven	N.J.M. Ypma, J.F.C. Kupers
Afwezig	: B. de Jong (CDA), H. Schalkwijk (Agrariërs), H.A. ten Hove (VVD), G.J.P. Jansen, G. van Leeuwen (SGP)	
Voorzitter	: P.J.M. Poelmann (dijkgraaf)	
Secretaris	: Mevrouw J. Goedhart	
Notulist	: W. Nijenhuis (Notuleerservice Nederland)	

1. Opening, vaststelling agenda

De voorzitter meldt dat de heer Ten Hove (VVD), de heer Jansen (WN), de heer De Jong (CDA), de heer Schalkwijk (Agrariërs) en de heer Van Leeuwen (SGP) verhinderd zijn. De heer Van Leeuwen kan niet aanwezig zijn vanwege het overlijden van zijn schoonvader. Namens het algemeen bestuur zal er een blijk van meeleven uitgaan naar de familie Van Leeuwen.

De heer Reerink (PvdA) meldt dat mevrouw Van der Nat pas in de loop van de middag aanschuift.

Mevrouw Van der Stroom (VVD) geeft aan dat de heer Woittiez een half uur is vertraagd.

Vaststellen agenda en loting primus

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld. De loting van de primus komt uit op nummer 19, de heer Reerink (PvdA).

2. Installatie van de heer A. Travaille, duocommissielid fractie Partij voor de Dieren

De voorzitter verzoekt de heer Travaille naar voren te komen om de belofte af te leggen.

De voorzitter leest de belofte voor:

"Ik verklaar dat ik, om tot duocommissielid te worden benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, niemand enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als duocommissielid naar eer en geweten zal vervullen."

De heer Travaille verklaart en belooft dit.

De voorzitter geeft aan dat de heer Travaille daarmee vanaf nu duocommissielid is voor de PVDD-fractie. Hij feliciteert hem hiermee namens het algemeen bestuur en hoopt op een vruchtbare samenwerking.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

3. Notulen vergadering

a) Notulen vergadering algemeen bestuur d.d. 28 mei

Tekstueel

Pagina 1, de heer Ypma (Bedrijven) mist nog steeds de namen van de voor- en tegenstemmers bij stemmingen. De voorzitter merkt op dat dit al wel is gebeurd in het originele en getekende verslag.

Pagina 7, 4.2A, op voorstel van de heer Reerink (PvdA) wordt na 'algemeen bestuur' 'in eerdere algemene beschouwingen' ingevoegd.

De notulen worden vastgesteld met inachtneming van de bovenstaande aanpassing.

b) Verkorte besluitenlijst vergadering algemeen bestuur d.d. 28 mei

De verkorte besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

c) Actiepuntenlijst

Mevrouw Balkema (PvdA) merkt naar aanleiding van de vorige actiepuntenlijst op dat het algemeen bestuur een planning zou krijgen voor het traject richting nieuw Waterbeheerplan. Die planning heeft ze niet gezien, maar de actie is al van deze actielijst verdwenen. De voorzitter heeft de planning al wel gezien, de planning zal zo spoedig mogelijk worden verzonden.

De heer Kupers (Bedrijven) vraagt hoe het staat met de periodieke rapportage over de beleidsvisie Keur. Mevrouw Van der Vorm licht toe dat het onderwerp is geagendeerd voor de commissie BMZ van 11 juni, maar daar niet is besproken vanwege een gebrek aan tijd. Het onderwerp schuift nu automatisch door naar september.

d) Notulen gecombineerde vergadering commissie BMZ/SKK 11 juni

Tekstueel en naar aanleiding van

Pagina 16, op voorstel van de heer Reerink (PvdA) wordt na 'daarbij gaat (...) algemene informatie' toegevoegd: 'Maak de keuzes duidelijk.'

Pagina 13, de heer Kupers (Bedrijven) vraagt of hij kan concluderen dat Europese subsidies ook ingezet kunnen worden voor onderwaterdrainage. De heer Kromwijk licht toe dat de Europese subsidies voornamelijk in overleg met de collectieven moeten worden aangevraagd. Bij onderwaterdrainage geeft op dit moment alleen de provincie subsidie.

Pagina 3, de heer Van der Zaag (AWP) neemt zijn stelling terug dat het weerstandsvermogen van het waterschap hoger zou moeten zijn. Anders dan de heer Verheul stelt, is het niet zo dat De Stichtse Rijnlanden op dat punt het beste scoort van alle waterschappen, zo blijkt uit zijn navraag.

e) Notulen besloten vergadering commissie BMZ/SKK

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van

De heer Reerink (PvdA) vraagt wanneer het onderwerp op de agenda terugkeert.

De heer Kromwijk wijst op de toezegging om voor 2 juli terug te komen met een procedurevoorstel. Besloten is de aanpak te koppelen aan het beleid Nut en Noodzaak Hoogwatervoorziening. Voornemen is om in oktober stukken in te dienen, om te kijken of het voorstel rijp is voor besluitvorming. Op dit moment worden er geen regelingen uitgevoerd, wel wordt er nader overlegd met betrokkenen.

Opiniërend deel

4.1A. Algemene beschouwingen

Eerste termijn

De heer Blokdijs (WN) stelt dat iedereen veilige dijken, droge voeten, en voldoende en schoon water wil. De fractie van Water Natuurlijk wil daar nu niet bij stilstaan. Hij zal nu ingaan op de zaken die de WN-fractie ook belangrijk vindt in de komende jaren. Dan gaat het bijvoorbeeld om de taakopvatting en de kostenverdeling. Het waterschap verzakelijkt zijn dienstverlening en dat juicht hij toe. Die lijn moet worden doorgetrokken als het gaat om de toerekening van kosten. Daar is de balans scheef. De EU constateerde het in 2012 en de OECD deed dat ook: de kosten van het waterbeheer worden niet goed doorberekend. Het waterschap ontvangt nu driekwart van de inkomsten voor het watersysteem van stedelingen en besteedt driekwart van de uitgaven in het landelijk gebied. Het oplossen van deze discrepantie moet komen uit bezuinigen op de kosten van het waterbeheer op het platteland of het meer aandacht geven aan het stedelijk

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

water, in verband met klimaatbeheersing in de stad. Een derde mogelijkheid is een kostentoerekening gebaseerd op het principe 'de gebruiker/vervuiler betaalt', maar een combinatie van deze drie kan ook. De WN-fractie wil dat er meer en beter gebruik wordt gemaakt van de in het gebied aanwezige deskundigheid. Men moet samen met betrokkenen een oplossing vinden, niet samen naar de ene oplossing kijken. Dat geldt zowel voor watergebiedsplannen als voor het overleg met de visserij en bijvoorbeeld buurtcomités. Het streven om de kosten niet meer te laten stijgen dan de inflatie geeft extra druk op het zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden. De WN-fractie wil de crisis afwentelen op het milieu en de natuur. Ook de veiligheid van mensen, have en goed kan niet ter discussie staan. Dat betekent slim investeren: in de rwzi van Utrecht en in het oplossen van de zwakke punten van de waterkeringen. De grootste bezuinigingen moeten daarom uit het watersysteem en de bureaucratie komen. Bijna een derde van de begroting bestaat uit personeelskosten en dat baart zorgen. In het watersysteem zijn nog grote besparingen mogelijk, zoals collectieve hoogwatervoorzieningen, grotere peilgebieden door onderwaterdrainage en het meer inschakelen van de eigenaren bij het onderhouden van de watergangen. Met een investeringsgrens van gemiddeld 30 miljoen euro per jaar, de geïndexeerde nullijn en het stoppen met het afbouwen van de reserves gaat het waterschap een gezonde financiële toekomst tegemoet. Het water dat uit de rioolwaterzuiveringen komt, mag de kwaliteitsdoelstelling voor het oppervlaktewater in de KRW niet in de weg staan. Als dat wel het geval is, dan wil de WN-fractie dat de vervuiling bij de bron wordt aangepakt, en als dat niet kan, dat het water verregaand wordt gezuiverd. Duurzaamheid, een circulaire economie, hergebruik en terugwinnen van grondstoffen zijn sleutelbegrippen om deze planeet op orde te houden. Daarom vindt de fractie van Water Natuurlijk dat MVO een onderwerp is dat tot de reguliere taken van het waterschap gerekend moet worden. De fractie van Water Natuurlijk zal zich ervoor inzetten dat deze voorgaande punten onderdeel worden van de beraadslagingen over de watergebiedsplannen en de begroting. Spreker complimenteert het dagelijks bestuur namens de fractie voor deze verfrissende voorjaarsnota en de wijze waarop het dagelijks bestuur de crisis heeft aangegrepen om een forse koerswijziging in te zetten. Ook bedankt hij de organisatie voor haar inzet, ook onder moeilijke omstandigheden. Op een aantal plaatsen is de stijgende lijn in de kwaliteit van de stukken en de veranderbereidheid al zichtbaar.

Mevrouw Van der Stroom (VVD) merkt op dat de woorden van de heer Blokdijk niet overeenkomen met de tekst die de WN-fractie heeft ingediend voor de algemene beschouwingen.

De voorzitter merkt op dat alle ingediende beschouwingen aan de notulen zullen worden gehecht.

De heer Reerink (PvdA) merkt op dat het gesproken woord geldt.

De heer Verheul (CDA) stelt dat 2013 in veel opzichten een belangrijk jaar was voor De Stichtse Rijnlanden. Allereerst kwam er een visie van de OESO over het functioneren van Nederlandse waterschappen en de eerste uitwerkingen van de veranderende werkwijze van De Stichtse Rijnlanden werden zichtbaar, als vervolg op het rapport 'Bouwen aan vertrouwen'. Mede dankzij de conclusies van de OESO over het waterbeheer in Nederland is er duidelijkheid gekomen over het bestaansrecht van de waterschappen in Nederland. In zeer positieve bewoordingen heeft deze organisatie zich uitgesproken over het functioneren van de waterschappen en terecht heeft de minister deze conclusies overgenomen. De aanbevelingen uit het rapport 'Bouwen aan vertrouwen' worden steeds beter in de praktijk gebracht. De CDA-fractie constateert vooral dat er meer eenheid is in het dagelijks bestuur en dat de verantwoordelijkheden, rollen en taken van het dagelijks bestuur in relatie tot de ambtelijke organisatie nu duidelijker zijn. Overigens maakt één zwaluw nog geen zomer en dit proces houdt een hoge prioriteit. Het CDA hoopt dat de veranderende bestuurscultuur in deze participatiemaatschappij bij zowel bestuur als medewerkers zich voortzet. Hij wijst op het belang van goed rentmeesterschap: betaalbaarheid, duurzaamheid en samenwerking. Deze kenmerken zijn overal terug te vinden in de voorjaarsnota, die daarbij een realistische inhoud en een financieel toekomstbestendige koers uitstraalt. De voorgestelde kaders van het streven naar kostendekkende tarieven, een geïndexeerde nullijn en een maximum aan het investeringsniveau van 30 miljoen euro zorgen voor financiële stabiliteit. Met deze uitgangspunten is de tariefstijging beperkt en blijft het waterbeheer betaalbaar. Door zowel het tarief voor zuiveringsheffing als watersysteemheffing met 1,5% meer te laten stijgen dan het begrote indexcijfer, kan worden gespaard voor de RWZI Utrecht en komt het waterschap tot kostendekkende tarieven voor watersysteembeheer. 'Eerst sparen dan uitgeven' spreekt hem zeer aan; als een goed rentmeester verschuift het waterschap de problemen niet naar de toekomst. Deze voorstellen zijn dan ook zeer te prijzen. Bovendien komt de omvang van de reserves met deze tariefstijging weer op een acceptabel niveau. Uit recente informatie van de Burap en de jaarrekening blijkt overigens dat er structurele financiële voordelen te verwachten zijn van ongeveer 700.000 euro per jaar. Spreker vraagt het dagelijks bestuur te bezien of het haalbaar is de 1,5% stijging voor zowel zuiveringsheffing als watersysteemheffing te verlagen naar 1%. De kosten van het watersysteembeheer zijn relatief hoog, vooral in de veenweidegebieden. Juist in deze gebieden is er de uitdaging om

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

via een slimmere aanpak goedkopere oplossingen voor het water beheer te creëren. Als voorbeelden van kostenbesparing wordt overwogen geen collectieve hoogwatervoorzieningen meer aan te leggen, minder grond aan te kopen, minder nieuwe afvoersloten te graven en het onderhoud van 'snippergroen' af te stoten. Bovendien moet De Stichtse Rijnlanden helder en transparant aangeven dat niet alles mogelijk is. Bewoners moeten weten wat wel en wat niet kan. In de voorjaarsnota van 2013 heeft zijn fractie gevraagd om een ambtelijke efficiëncytaakstelling. Voor uiterlijk 2016 is een aanvullende bezuinigingstaakstelling van 5 miljoen euro vastgesteld. Deze bezuinigingen komen voor een belangrijk deel voort uit minder baggeren en minder maaien. De CDA-fractie vraagt zich af of met deze ingrepen deze posten niet te veel worden uitgehold. Met de uitvoering van zijn taken draagt het waterschap bij aan verduurzaming van de samenleving. De CDA-fractie zet zo veel mogelijk in op stapeling en inventief combineren van functies, waarbij economie en ecologie hand in hand gaan. Als voorbeelden kunnen worden genoemd:

- stimulering hergebruik afvalwater;
- meer energie uit zuivering afvalwater halen;
- meer natuurlijke inrichting voor wateropslag;
- voldoende zoet water in droge periodes voor zowel stad als platteland.

Vanuit de gedachte 'Meer samenleving, minder overheid' streeft de CDA-fractie naar een bescheidener rol van de overheid, die ook kleiner kan zijn. Dat wil ze bereiken door vermindering van regels en meer zelfwerkzaamheid, waardoor minder medewerkers en inhuur nodig zijn. Samenwerken is geen doel op zich, maar een manier van werken. Via samenwerking kan meer worden bereikt. De CDA-fractie streeft naar een stijl van besturen waarbij het waterschap samenwerking met particulieren, bedrijven en andere overheden opzoekt en versterkt. Momenteel voelen de bewoners zich er nog te weinig bij betrokken. Het waterschap moet goed weten wat er in de praktijk speelt en moet van buiten naar binnen werken. Samenwerking leidt veelal tot efficiënter werken en kostenverlaging. Vooral in de afvalketen zijn er kansen door innovatie en samenwerking. De CDA-fractie wil bij voorkeur zo min mogelijk grond verwerven. Bij gronden met de bestemming wateropslag is de voorkeur dat de gronden in eigendom en gebruik blijven bij de betreffende eigenaar en dat er afspraken gemaakt worden over het beheer en de vergoeding. Voor de gronden behoeven dan geen fysieke maatregelen te worden getroffen. De problematiek van het veenweidegebied blijft de gemoederen goed bezighouden. Al in een eerder stadium heeft de CDA-fractie gevraagd naar een langetermijnvisie op het meest wenselijke beheer van dit gebied en naar een langetermijnbeleid met betrekking tot de bodemdaling. Gezien de grote verschillen in het soort veen en de dikte van de veenlaag zal hier maatwerk geleverd moeten worden en dit vraagt om een intensieve samenwerking van landgebruikers en waterschappen. De bestuurders zijn al decennia druk met veel vergaderen, beleggen van symposia, schrijven van talloze rapporten en bedenken van innovaties. Moet ook deze cultuur niet veranderen? Tot nu toe is dit een aanpak over de bewoners en zonder de bewoners en wacht de praktijk op 'daden'. De discussie over het optimale slootwaterpeil is en blijft actueel. De algemene democratie bepaalt de functie van een gebied en het waterschap zorgt daarbij voor een passend peil. Het dictaat van 'functie volgt peil' is een misvatting, die als een top-downoplossing in het gebied is gedropt en bovendien onhaalbaar en onbetaalbaar is. Het is terecht dat thans het begrip 'peil volgt functie' als de serieuze optie voor het gebied wordt geaccepteerd. De landbouworganisaties hebben een uitdagende visie over het waterbeheer op tafel gelegd. De Stichtse Rijnlanden was zeer ingenomen met dit nieuwe beleid van de LTO. Hoe staat het nu met voortgang en introductie van dit beleid? Is het in het werkgebied niet erg stil rond deze samenwerking? Deze beschouwingen zijn een soort testament voor de opvolgers. Nieuwe verkiezingen zijn in voorbereiding, programma's worden geschreven en kandidaten melden zich. Wat wil de CDA-fractie meegeven aan het komende bestuur?

- Waterschappen blijven behouden; ze vormen een belangrijke functionele bestuurslaag.
- Het waterschap heeft veel kennis en kunde in huis, maar zonder draagvlak kan men ambities niet realiseren.
- De cultuur van het waterschap is gelukkig aan het veranderen. Samenwerking is een must en geeft mensen ruimte voor initiatief. Ook hier doet de participatiemaatschappij haar intrede en er zijn veel participanten, denk aan de bewoners, gebiedscommissies, de agrarische natuurverenigingen, natuurorganisaties, en landbouworganisaties.
- De tering zal naar de nering gezet moeten worden. Ondanks het toenemende aantal taken zal het budget niet meegroeien.
- Durf keuzes te maken voor waterveiligheid en wateroverlast.
- Graag ziet de CDA-fractie enthousiaste opvolgers die goed luisteren, betrokken zijn en willen investeren in kennis en kunde. Het waterschap is dat ten volle waard!

De heer Woittiez (VVD) voegt zich bij de vergadering.

Mevrouw Balkema (PvdA) stelt dat men zich sinds het aantreden van dit bestuur in een economische crisis bevindt. Deze laagconjunctuur suddert nog door. Dat is vervelend. Het is makkelijker om te werken in tijden van groei, waarin

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

aan geld en mogelijkheden geen gebrek is. Een crisis leidt tot schuring en ook het bestuur heeft roerige jaren gehad. Gelukkig levert schuring ook veel op. Een diamant gaat pas glimmen als hij geslepen is. De organisatie heeft laten zien dat ze in staat is om uitstekend werk te leveren binnen een vrij constante begrotingsomvang en tarieven, en we hebben een uitstekend weerstandsvermogen. De PvdA-fractie is trots dat het gelukt is om scherper aan de wind te varen, zonder snelheid te verliezen. Tegelijkertijd onderschrijft de fractie de constatering van het dagelijks bestuur dat het werk nog niet is gedaan. Men moet de discussie blijven voeren waar de verantwoordelijkheden liggen en hoe extra inkomsten gegeneerd kunnen worden. Kosten voor investeringen kunnen worden doorberekend, wanneer alleen een specifieke sector of particulier er baat bij heeft.

Met name ten aanzien van het watersysteembeheer staat het waterschap voor een grote opgave. Hier bevindt zich de grootste onevenwichtigheid ten aanzien van de tarieven en de kostendekkendheid. Hoe houdt men het veenweidegebied leefbaar en het watersysteembeheer betaalbaar? Het huidige watersysteem is in de loop der eeuwen ontstaan en aangepast. Door toenemende verschillen in maaiveldhoogte, is het aantal peilgebieden de afgelopen decennia sterk gegroeid. Het waterschap heeft 170 gemalen en 560 stuwen waarmee de waterpeilen worden gereguleerd. Als men op deze voet verdergaat, waarbij het peil wordt afgestemd op de huidige functies, dan zullen er steeds meer kunstwerken nodig zijn en nemen de kosten voor onderhoud steeds verder toe. En dat is op de lange termijn geen houdbare situatie. Het is tijd om op een andere manier naar het watersysteem te kijken. Hoe kan men met minder kunstwerken het watersysteem op orde houden? Als leidend principe grijpt de PvdA-fractie terug op het bekende 'functie volgt peil'. Het blijft onverminderd van belang om op basis van dat principe het gesprek aan te gaan met gebiedspartners. Met grotere peilvakken is het niet vanzelfsprekend dat alle functies overal worden gefaciliteerd. Het leidt echter tot een robuuster watersysteem dat minder kwetsbaar is voor wateroverlast en verdroging. En dus tot duurzamer landgebruik, wat bovendien vele malen goedkoper is in beheer en onderhoud. De PvdA-fractie hoort graag hoe het dagelijks bestuur daar invulling aan geeft. Er is al een goed voorbeeld: het project Haarrijn, waar is gekozen voor het bouwen van een nieuw gemaal om wateroverlast te verminderen en tegelijkertijd de veiligheid te verbeteren. Twee kleinere gemalen en een waterkering worden hierdoor overbodig, wat in de toekomst leidt tot een besparing op beheer en onderhoud. Bovendien is hier in de uitvoering aandacht voor ecologie en recreatie. In alle opzichten heeft dit project dus meerwaarde voor de burger, waar men het allemaal voor doet! De PvdA-fractie hoopt dat er nog veel van dergelijke projecten zullen volgen. Met het OESO-rapport ligt er een krachtige onderbouwing voor het waterschapswerk, maar ook is het waterschap gewezen op de 'awareness-gap'. Interessant genoeg is het vertrouwen in de overheid laag, maar het vertrouwen in de waterveiligheid enorm hoog. Het waterschap heeft een taak om de burgers aandacht en begrip bij te brengen voor het waterbeheer en de eigen verantwoordelijkheid daarin. Op de website van De Stichtse Rijnlanden staat een heel informatief filmpje over het project Haarrijn, en op de website van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier staan filmpjes over dilemma's waar waterbeheerders mee geconfronteerd worden. Dit lijkt een heel goede manier om bijvoorbeeld bewoners en scholieren te laten kennismaken met het werk dat het waterschap doet. De aanloop naar de verkiezingen kan een goed moment zijn om dit ook voor andere projecten door te zetten, bijvoorbeeld een filmpje over de Hollandsche IJssel die het waterschap gaat opknappen of over de rwzi in Utrecht die zal worden getoetst aan duurzaamheid en innovatie binnen de financiële normen. Ook het imago-onderzoek dat het dagelijks bestuur volgend jaar gaat uitvoeren is een goede bouwsteen voor een 'zichtbaarheidsstrategie'. De PvdA-fractie raadt het dagelijks bestuur aan om zowel burgers als medeoverheden en andere samenwerkingspartners te bevragen. Dit geeft ongetwijfeld waardevolle input om de communicatie en de kwaliteit van het werk verder te verbeteren. Zoals alle andere jaren, wil de PvdA-fractie tot slot expliciet aandacht vragen voor water in de stad en voor innovatie en duurzaamheid. Logischerwijs ligt het zwaartepunt van het waterschapswerk in het landelijk gebied. Maar ook in de stad staat De Stichtse Rijnlanden voor een opgave. Het waterschap heeft te maken met steeds verder toenemende verharding van het oppervlak. Dit leidt tot wateroverlast en hitte-eilanden. De verwachte klimaatverandering versterkt deze effecten. Water en groen in de stad is functioneel voor het waterbeheer, maar vooral ook van waarde voor de bewoners. Het draagt bij aan de leefbaarheid, de gezondheid en het welzijn. Hier kan de wateropgave worden verbonden met maatschappelijke opgaven. De PvdA-fractie spoort het dagelijks bestuur aan om samen met gemeenten te verkennen hoe hier gezamenlijk aan kan worden gewerkt. De stappen die het dagelijks bestuur hierin wil zetten, ziet de PvdA-fractie graag terug in het nieuwe Waterbeheerplan. Daarbij zou het college aandacht moeten besteden aan recreatief medegebruik en de toegankelijkheid van water, zowel binnen als buiten het stedelijk gebied. De crisis nodigt uit om hierin creatief te zijn, integrale oplossingen te zoeken en samen met andere partijen 'werk met werk' te maken. Daarbij kan een duur lijkende oplossing meerdere doelen dienen en nog jarenlang voordeel opleveren omdat de beheer- en onderhoudskosten lager zijn. Door te beknopten op uitgaven, zijn de kosten later vaak hoger: *Penny wise, pound foolish*. Dat geldt ook voor innovatie en duurzaamheid. De PvdA-fractie vindt het jammer dat er niet gekozen is voor toepassing van TDH op de rwzi in Nieuwegein, omdat de terugverdientijd te lang leek. De fractie hoopt dat hier in de toekomst anders naar wordt gekeken, zoals de PvdA-fractie ook heeft ingebracht tijdens de behandeling van de speelveldverkenning voor de

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

Grondstoffenvisie. Met een beperkte extra investering kan men grote stappen zetten. De PvdA-fractie hoopt dat het dagelijks bestuur met kracht blijft trekken aan het realiseren van energie- en grondstoffenfabrieken, waaronder bij de RWZI Utrecht. Spreekster hoopt op een positieve reactie op de gestelde vragen en bedankt de medewerkers, zowel in het beleid als de uitvoering, van harte voor hun geleverde inspanning en de behaalde resultaten.

De heer Woittiez (VVD) stelt dat door maatschappelijke ontwikkelingen, zoals vergrijzing en internationalisering, de Nederlands arbeidsmarkt en het stelsel van publieke voorzieningen niet meer volledig voldoen aan de eisen van deze tijd. De financiële en economische crisis heeft dit eens te meer duidelijk gemaakt. De onderlinge betrokkenheid is in Nederland van oudsher sterk. Om ervoor te zorgen dat dit zo blijft, moet men onder ogen zien dat publieke regelingen en voorzieningen aangepast moeten worden. Het is onmiskenbaar dat mensen in de huidige netwerk- en informatiesamenleving mondiger en zelfstandiger zijn dan vroeger. Gecombineerd met de noodzaak om het tekort van de overheid terug te dringen, leidt dit ertoe dat de klassieke verzorgingsstaat langzaam maar zeker verandert in een participatiesamenleving. Van iedereen die dat kan, wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen voor zijn of haar eigen leven en omgeving. Wanneer mensen zelf hun toekomst vormgeven, voegen zij niet alleen waarde toe aan hun eigen leven, maar ook aan de samenleving als geheel. Zo blijven Nederlanders samen bouwen aan een sterk land van zelfbewuste mensen. Een land met een compacte en krachtige overheid, die ruimte geeft en kansen biedt waar het kan en beschermt als dat nodig is, zodat niemand tussen wal en schip raakt. Elke Nederlander moet de kans krijgen om de veranderingen die ons wachten, in zijn eigen leven in te passen. Deze woorden sprak de koning uit bij zijn eerste troonrede, september jongstleden. De VVD-fractie volgt en steunt deze beweging naar de participatiemaatschappij. En stelt daarbij natuurlijk veiligheid voorop. Bij alle Deltabeslissingen blijft voor de VVD-fractie de basisveiligheid het uitgangspunt; eventuele extra maatregelen vanwege de specifieke situatie van het achterland dienen volgens toepassing van het profijtbeginsel meer en meer kritisch afgewogen te worden en niet zonder meer collectief gemaakt te worden. Profijthebbers mogen in de ogen van de VVD-fractie ook de kostendragers zijn. In het verlengde hiervan wijst de VVD-fractie op de OESO-uitspraak dat in termen van het profijtbeginsel het opvallend is hoezeer de agrariërs ontzien worden in de Nederlandse situatie. Het dagelijks bestuur had toegezegd zijn visie hierop te geven. Juist een dergelijke langetermijndoorkijk naar het agrarisch domein is gewenst. Ook voor beheersing van de uitputtende watersysteembeheerkosten geldt dat nieuw beleid volgens de benadering van de participatiemaatschappij en het profijtbeginsel door de VVD-fractie zeer verwelkomd wordt. En voor de aanpak van toekomstige hoogwatervoorzieningen is dat niet anders. In het kader van het beheersbaar houden van de kosten van het watersysteembeheer lijkt een aanpassing van het beleid van de watergebiedsplannen onvermijdelijk. De VVD-fractie verzoekt het dagelijks bestuur dit najaar een eerste beleidsnota ter zake naar het algemeen bestuur te brengen. Zoals de VVD-fractie het ziet, komen er twee sporen voor De Stichtse Rijnlanden in beeld, een eerste spoor dat het dagelijks bestuur ook zelf in de titel van zijn voorjaarsnota aanduidt en een tweede spoor dat het dagelijks bestuur lijkt te vermijden tot nu toe. Spreker licht beide sporen toe namens zijn fractie. Het eerste spoor is duidelijk: het spoor dat het dagelijks bestuur, tot tevredenheid van de VVD-fractie, voorzichtig inslaat, het spoor van Sober en Robuust. Maar het tweede spoor lijkt door het waterschap echt duidelijker ingeslagen te moeten worden. Het gaat om het spoor naar Minder en Anders. 'Minder', dat is met de breed aanvaarde motie Geïndexeerde Nullijn wel redelijk kaderstellend omarmd, en moet duurzaam verder uitgewerkt worden in sparen, besparen, temporiseren, faseren en prioriteren. Naast 'Minder' moet het ook 'Anders': de VVD-fractie staat de lijn voor om meer werk te maken van deregulering, privatisering, opschaling en fusering in uitvoering, legesheffing, vooral blauwe diensten, profijtbeginsel voor alles wat boven een strikt minimum gedaan wordt (zeker bij watertoevoeraangelegenheden). De Stichtse Rijnlanden is er nog lang niet, het roer moet verder om, bij zowel het spoor Minder en Anders als het spoor Sober en Robuust. De VVD-fractie prijst zich gelukkig met het gegeven dat het denken over de participatiemaatschappij zo'n breed draagvlak heeft, van de collegae van het CDA (daar heet het dan solidariteit, in eigen kring) via D66, SGP en CU tot aan de collegae van de PvdA. In het verlengde van deze constatering rekenen de fractie dan ook op 'kamerbrede' steun voor de consequenties die de VVD-fractie aan het participatiespoor gegeven wil zien, te beginnen bij deze voorjaarsnota.

De heer Terpstra (W@I) begint zijn beschouwing met een compliment aan het college voor de duidelijke en inzichtelijke wijze waarop de financiële stukken dit jaar zijn gepresenteerd. Daarnaast is de W@I-fractie verheugd dat het college een duidelijk andere financiële koers is gaan varen. Een koers van realisme en besef dat de bomen niet meer tot in de hemel groeien en er niet langer roofofbouw wordt gepleegd op de voorheen schier onuitputtelijk geachte reserves die nu achteraf toch niet zo onuitputtelijk blijken te zijn. Gegeven de sterk ingeteerde reserves en de grote investeringen die op het waterschap afkomen en waarvoor geen of te weinig voorzieningen zijn getroffen, concludeert het college nu dat het noodzakelijk is over te gaan op kostendekkende tarieven in een tijd waarin het veel bedrijven en particulieren nog niet echt voor de wind gaat. Het is jammer dat het besef om de tering naar de nering te zetten pas

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

komt op het moment dat er nagenoeg geen financiële speelruimte meer over is en dat niet is geluisterd naar het pleidooi van zijn en andere fracties voor een gematigd investeringsniveau en het treffen van voorzieningen om de toekomstige uitgaven en investeringen het hoofd te bieden. Onderdeel van de financiële dekking is een voorgenomen tariefstijging van 3,5% waarbij wordt uitgegaan van een begroot indexcijfer van 2%. In een tijd waarin het veel burgers en bedrijven nog niet echt voor de wind gaat, vindt de W@I-fractie een dergelijke stijging aan de hoge kant. Ook de W@I-fractie is van mening dat de realiteit gebiedt te komen tot kostendekkende tarieven en een beperkte tariefstijging. Die stijging zou beperkt moeten blijven tot maximaal 3%. Overigens vraagt de W@I-fractie zich af voor hoeveel jaar de extra stijging gaat gelden. Het gemiddelde investeringsniveau van 30 miljoen euro lijkt, gegeven de noodzakelijke 'spaaractie' voor de RWZI Utrecht, wellicht toch nog aan de hoge kant. Om kosten te besparen zou gemikt moeten worden op ten hoogste 30 miljoen euro. Spreker geeft aan dat zijn fractie kan instemmen met kostendekkende tarieven. Het lijkt te mooi om waar te zijn dat met de 5 miljoen euro structurele bezuinigingen gespaard kan worden voor:

- het investeringsvolume van de RWZI Utrecht;
- het terugdringen van de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserves;
- het kostendekkend maken van de tarieven van het watersysteembeheer;
- het terugbrengen van de reserves op het minimaal noodzakelijke niveau voor het weerstandsvermogen;
- het op een zodanig niveau brengen van de reserves voor het watersysteem dat er financiële ruimte is voor noodzakelijke investeringen en buffers.

De W@I-fractie vermoedt dat hier vooral sprake is van *wishfull thinking*. Gezien het bovenstaande is de W@I-fractie er niet gerust op dat de noodzakelijke tariefstijging beperkt zal blijven tot enkele jaren en het gewenste niveau van 3%. De W@I-fractie pleit ervoor de te verwachten structurele voordelen, zoals aangegeven bij de eerste Burap van 2014, vooral in te zetten voor de financiering van financiële tegenvallers die zich inmiddels al hebben aangediend: de Lekdijk (Rijkswaterstaat), de MRB, de Weerdsluis en de extra kosten van de verkiezingen. Mochten de structurele voordelen niet toereikend zijn, dan dient een pas op de plaats te worden gemaakt bij nog aan te gane investeringen. Zoals de W@I-fractie in 2013 al heeft betoogd, leidt een verminderde investering van 1 miljoen euro tot een vermindering van de exploitatie van 80.000 euro. Terecht merkt het dagelijks bestuur op dat er sprake is van een fragiel evenwicht. In een dergelijke situatie is een behoudend financieel beleid van essentieel belang. De W@I-fractie kan zich vinden in toestandafhankelijk onderhoud. Voorkomen moet echter worden dat dit leidt tot achterstallig onderhoud. Vraag is dan ook op basis van welke criteria dat onderhoud zal plaatsvinden. Illustratief in dit verband is een reactie van de aanwezigen tijdens een Gebiedsavond op 12 november 2013 (Nieuwsbrief 2 april 2014) op de mededeling van hoogheemraad Kromwijk dat wellicht wordt gekozen voor het uitbetalen van schade in geval van wateroverlast, namelijk dat 'het waterschap dan vast helemaal niets meer doet om schade te voorkomen'. De fractie Inwonersbelangen zet vraagtekens bij de mogelijkheid om een fors deel van de bezuinigingen te realiseren door middel van een grotere efficiency. Als dat anno 2014 nog mogelijk is, roept dit de vraag op wat er dan in voorgaande jaren is gedaan om te komen tot een efficiënte bedrijfsvoering. Graag laat de W@I-fractie zich overtuigen door inzicht in de aard en de mate van de maatregelen die worden getroffen. De fractie heeft er begrip voor dat een andere wijze van waterbeheer noodzakelijk is in het veenwiedegebied. Een goede dialoog tussen waterschap en bewoners kan daarbij leiden tot een betere balans tussen het functioneren van het waterhuishoudkundige systeem en de belangen van gebruikers. De W@I-fractie mist in deze discussie nadrukkelijk aandacht voor de positie van de provincie als regelgever op het gebied van de ruimtelijke ordening en daarmee van de functie die aan het gebied wordt toegekend. De vraag dringt zich op in hoeverre het samenwerkingsverband VTH West hierin kan participeren. De W@I-fractie is er sterk voor om het investeringsniveau voor het watersysteembeheer te versoberen en te temporiseren. Dit kan echter niet zonder tegelijkertijd een reservering te doen waaruit geput kan worden in geval van calamiteiten. De transitie naar afvalwaterstromen wordt door de W@I-fractie onderkend. Het innoveren en wegnemen van belemmeringen zal echter moeten plaatsvinden aan de hand van een duidelijk kosten-batenbesef. Het geld kan immers maar één keer worden uitgegeven. Zoals de proef met de Nereda-installatie laat zien is de praktijk aanzienlijk weerbarstiger dan de theorie. De effectiviteit van de afvalwaterzuivering is leidend. De eventuele baten van een innovatieve installatie zullen – afgezet tegen de meerkosten – tot een voor de ingelanden verantwoorde beslissing moeten leiden. De fractie Inwonersbelangen is er voorstander van dat potentiële bezuinigingsmaatregelen op termijn grondig worden onderzocht. Het aanvaarden van meer wateroverlast zou de W@I-fractie echter niet zonder meer voor haar rekening willen nemen omdat daarmee de basis van het waterschap – het zorgen voor droge voeten – ten principale wordt aangetast. Iets anders is het als het aanvaarden van wateroverlast in bepaalde gebieden op voorhand als blauwe dienst zou worden aangemerkt. In geval van overeenstemming met de betrokken ingelanden is het wellicht aanvaardbaar als mogelijk extra instrument om bodemdaling tegen te gaan. Na lezing van het voornemen over het achterwege laten van onderhoud op keringen die niet in eigendom zijn bij het waterschap, rijst de vraag in hoeverre het extra toezicht en de extra handhaving die noodzakelijk geacht worden, vallen te rijmen met de filosofie van de

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

nieuwe keurbepalingen. Hier lijkt sprake van een strijdigheid. Een andere kwestie is dat de keringen vrijwillig in beheer en onderhoud zijn genomen door het waterschap dat daarmee volgens de legger onderhoudsplichtig is en blijft. De W@I-fractie is benieuwd hoe het college dit beheer en onderhoud weer voor rekening van de eigenaar denkt te gaan organiseren, zonder dat dit tot rechtzaken gaat leiden omdat de legger moet worden gewijzigd. Met het verlagen of naar polderniveau brengen van boezemwaterpeilen kunnen regionale waterkeringen verdwijnen. Naast een substantiële vermindering van het beheer van regionale keringen kan dit ook leiden tot robuuste peilgebieden. De vraag is echter in hoeverre de provincie hierin is gekend en daarmee kan instemmen. Gegeven het noodzakelijke draagvlak is dit een essentiële voorwaarde. De keerzijde van dit voornemen is dat dit wellicht noopt tot aanvullende hoogwatervoorzieningen en aangepaste peilbesluiten. Ten aanzien van het meerjarenperspectief verwijst de W@I-fractie naar de hiervoor gemaakte opmerkingen waarbij een blijvend sluitende begroting uitgangspunt vormt. Dat betekent dat feitelijke en potentiële financiële tegenvallers op voorhand worden gecompenseerd. Voorkomen moet worden dat opnieuw een beroep moet worden gedaan op de reserves. Het betekent ook dat de investeringen in de RWZI Utrecht topprioriteit moeten krijgen. Dit betekent dat de overige investeringen daar ondergeschikt aan zijn en dat het totale niveau, wat de W@I-fractie betreft, niet mag uitstijgen boven het niveau van 30 miljoen euro, inclusief de investeringen voor de nieuwe rwzi. Het motto van de W@I-fractie blijft: eerst sparen dan pas uitgeven.

De heer Jansen (AWP) merkt op dat het algemeen bestuur van De Stichtse Rijnlanden zijn laatste periode in gaat. De vraag is wat nog kan worden bereikt tot de verkiezingen in maart 2015. Een aantal punten wil de AWP-fractie kort aanstippen: punten waar het waterschap nog stappen kan zetten om de toekomst aan te kunnen als waterautoriteit. Leven met water is het item voor de AWP. Dat betekent aandacht voor recreatief medegebruik en meer aandacht voor de belangen van burgers als dat economisch verantwoord is. Bij het onderwerp waterkwaliteit zou de aandacht zich niet alleen op KWR moeten richten, maar ook op de beleving van de burger, bijvoorbeeld door helder water in de grachten van Utrecht en een wandelpad langs de sluizen bij Cothen. Veiligheid staat voorop: veilig wonen, werken en leven. Met de stijgende zeespiegel, meer neerslag en bodemdalingen in het verschiep, is dit zowel langs de kust als de grote rivieren een grote uitdaging die prioriteit moet hebben. Het verhogen van de dijken moet meer urgentie krijgen dan in het huidige plan. Bezuinigen kan niet zonder innoveren en spreker pleit voor een innovatieprogramma met heldere doelstellingen. Ook moet er een strategie komen die zich richt op het voorkomen dat hormoonverstorende stoffen (medicijnstoffen, hormonen, gewasbeschermingsmiddelen) in het oppervlaktewater komen. Ten slotte vraagt de AWP-fractie aandacht voor de waterzuiveringen. Momenteel heeft De Stichtse Rijnlanden zeventien zuiveringen. Actueel speelt dat er industrieën zijn die om een verlaging van de kosten vragen of het zelf gaan doen. Dit vraagt om een langetermijnvisie, waarbij ook rekening gehouden moet worden met ontwikkelingen op het gebied van decentrale zuiveringen. Minder zuiveringen en flexibele capaciteit lijken de toekomst te hebben.

De heer Verweij (CU) verwijst voor zijn uitgebreide pleidooi naar de algemene beschouwingen die zijn fractie heeft ingediend. Hij zal nu een paar punten naar voren halen. Van belang is dat het algemeen bestuur kijkt naar de kansen voor de komende bestuursperiode. Deze voorjaarnota richt zich nog nadrukkelijk op bezuinigingen, maar het waterschap moet niet de bestaansredenen uit het oog verliezen. Bij een aantal bezuinigingen pleit hij voor voorzichtigheid: het uitstellen van het onderhoud aan de regionale keringen, het terugdraaien van vuilvissen en het afstoten van delen van het areaal stedelijk gebied. Bij de zuiveringstaken wordt een kritische blik gemist, terwijl deze toch goed zijn voor 50% van de begroting. Spreker vraagt het college om het algemeen bestuur te voorzien van een goed afwegingskader, waarin voor alle bezuinigingsmogelijkheden de omvang en het gevolg voor doelstellingen, duurzaamheid en imago worden geschetst. Ten aanzien van de doelen stelt hij vast dat fracties voorsorteren op de verkiezingen. Hij herkent veel van de opmerkingen die andere fracties hebben gemaakt. Voor het waterschap als waterautoriteit is het essentieel om te zorgen dat er draagvlak blijft in de samenleving. Na de zomer komt het algemeen bestuur te bespreken over de verdeling van de lasten. Het is essentieel dat kosten op een juiste manier worden verdeeld en hij pleit ervoor om het nieuwe Waterbeheerplan bij deze bespreking te betrekken. Wanneer denkt het college deze discussie met het algemeen bestuur te gaan voeren? Hij merkt op dat er veel plannen en besluiten zijn geëffectueerd, zoals het investeringsplafond. Ook de CU-fractie dankt de medewerkers voor hun inzet en wenst het college veel wijsheid en Gods zegen.

De voorzitter wijst op de afwezigheid van de heer Van Leeuwen en licht toe dat de algemene beschouwingen van de SGP-fractie zullen worden toegevoegd aan de notulen.

Mevrouw Bodewitz (PVDD) constateert dat het waterschap veel leningen heeft uitstaan, met andere woorden: hoge schulden heeft. Op zich lijkt het een verstandige en logische stap om dan het jaarlijkse investeringsbedrag te verlagen, risicovolle investeringen te vermijden en een grens te stellen aan terugverdiendtijden bij investeringen. Maar stel nou dat met een hoge investering op de langere termijn juist lagere kapitaallasten ontstaan dan met een lage investering en

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

een hoge investering bovendien op het gebied van duurzaamheid een goede bijdrage levert? En stel nou dat met een investering met een terugverdientijd van twaalf jaar op de langere termijn de kapitaallasten lager zijn dan bij een investering met een terugverdientijd van tien jaar en de investering met de langere terugverdientijd bovendien een bijdrage levert op het gebied van duurzaamheid? Is het dan logisch om te kiezen voor de kortere terugverdientijd? Niet als men verder vooruitkijkt en bereid is over de eigen zittingsperiode als bestuurder heen te kijken, met andere woorden: als men rekening houdt met de portemonnee van burgers in de toekomst en streeft naar duurzaamheid. Duurzaamheid kan ook betekenen: op langere termijn lagere kosten. Een voorbeeld is Kamerik: als duurzaamheid het uitgangspunt was geweest bij de besluitvorming, dan was er geen collectieve hoogwatervoorziening gekomen en had men enorm kunnen besparen op de kosten. Ze vindt het van belang dat duurzaamheid een vaste paragraaf wordt in de documenten die ter besluitvorming of consultering voorliggen, net zoals nu standaard een paragraaf over communicatie in de oplegger staat. Spreekster zal daarom een motie indienen.

Motie

volgnummer 3

Titel: Paragraaf maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het algemeen bestuur van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden in vergadering bijeen op 2 juli 2014

Dictum:

Verzoekt het college van dijkgraaf en hoogheemraden:

Om maatschappelijk verantwoord ondernemen als vaste paragraaf op te nemen in het format voor de bestuursvoorstellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De motie is ondertekend door de fractievoorzitter van de PVDD, mevrouw W.A. Bodewitz.

Ze pleit er daarnaast voor om af te stappen van rigide terugverdientijden en in plaats daarvan te bekijken wat de uitgaven op de langere termijn betekenen voor de kapitaallasten en op het gebied van duurzaamheid. Ze wil graag meer inzicht in de mogelijkheden van duurzame energie-investeringen op het moment dat de terugverdientijd wordt verhoogd naar vijftien jaar, met daarbij informatie over de consequenties voor de kapitaallasten op de langere termijn. Spreekster vraagt het dagelijks bestuur hiervan een overzicht op te stellen. En als het waterschap nuttige en duurzame zaken uitvoert, dan moet dit zo effectief mogelijk gebeuren. Ze denkt bijvoorbeeld aan het aanbrengen van Fauna Uittreed Plaatsen (FUP's). Ze is het dagelijks bestuur erkentelijk voor het feit dat diervriendelijke oevers in het beleid vastgelegd worden, in de vorm van een paragraaf over FUP's in het oeverbeheerplan. De heer Beugelink plaatste hierbij echter wel de kanttekening dat er weinig tot niets bekend is over de vereisten aan FUP's. Om de inzet van FUP's zo effectief mogelijk te maken, pleit ze voor onderzoek naar de vereisten aan FUP's. Wellicht kan volstaan worden met een literatuuronderzoeksstage. Ze laat dit graag aan het inzicht van het dagelijks bestuur over. Ook over dit onderwerp dient ze een motie in:

Motie

volgnummer 4

Titel: Eisen FUP's

Het algemeen bestuur van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden in vergadering bijeen op 28 mei 2014

Dictum:

Verzoekt het college van dijkgraaf en hoogheemraden om:

Een onderzoek in te stellen naar de vereisten van FUP's, waaronder onderlinge plaatsingsafstanden en geschiktheid per diersoort,

en gaat over tot de orde van de dag.

De motie is ondertekend door de fractievoorzitters van de PVDD, CDA en PvdA.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

Ze zou het zeer kwalijk vinden als het vuilvissen stopgezet wordt, zoals nu aangekondigd wordt als bezuinigingsoptie in de voorjaarsnota. In een mail naar aanleiding van vragen hierover van haar, heeft de heer Beugelink aangegeven over te willen stappen op preventie, met als kanttekening dat dit zeer lastig is. Preventie is belangrijk, maar zolang de wateren vervuild worden, moet het waterschap blijven zorgen voor schone wateren. Dat is een kerntaak en daarop kan en mag niet worden bezuinigd. Bij stopzetting zou alleen het vuil bij de vuilroosters verwijderd worden. De vraag is wat de gevolgen zijn van het niet verwijderen van drijfvuil dat de vuilroosters niet bereikt. Ze vraagt het dagelijks bestuur om dit bij het onderzoeken van de bezuinigingsoptie goed in kaart te brengen.

De heer Van den Hoeven (Agrariërs) licht toe dat hij zich zorgen maakt om de steeds weer terugkerende discussie over de toekomst van het veenweidegebied. De agrarische sector in het veenweidegebied is zeer vitaal; ondernemers weten met de beperkingen goed om te gaan. Uit recent onderzoek is komen vast te staan dat de eerste tweehonderd jaar de agrarische sector de financiële drager van het veenweidegebied kan zijn. Daar mag men best zuinig en trots op zijn, want wat blijft er van het Groene Hart over als er geen boeren meer zijn en er geen koeien meer te zien zijn in het groene landschap? Om dit in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren is een aantal zaken nodig:

- onderzoeken of bodemdaling kan worden afgeremd via proeven met onderwaterdrainage;
- overgaan naar kleinere peilvakken om zo voor de lagere gebieden een beter peil mogelijk te maken;
- bij peilbesluiten altijd een indexatie opnemen;
- daar waar afspraken liggen voor hoogwatervoorzieningen, die ook uitvoeren zodat in de polders peilaanpassing mogelijk blijft.

Van levensbelang voor de landbouw is dat wordt vastgehouden aan het 'peil volgt functie'-principe, dit omdat het dan mogelijk blijft dat koeien de wei in kunnen. Voor de proeven met onderwaterdrainage moet men voldoende tijd nemen om de gevolgen hiervan in kaart te brengen. Hij noemt een periode van bijvoorbeeld tien jaar. Voor Agrariërs is het van belang dat de gevolgen van de proef geen nadelige effecten mogen hebben op de KRW-doelen. Misschien dat het rapport, Toekomst verkenning Bodemdaling, een bijdrage kan leveren voor de oplossingsrichtingen? De Agrariërs gaan ervan uit dat in de huidige bestuursperiode de besluitvorming rond de RWZI Utrecht kan worden afgerond. Het waterschap is op de goede weg als het gaat om het beheersbaar houden van de lastendruk. Het waterschap moet wel blijven kijken of taken niet goedkoper kunnen of nog wel nodig zijn. Hierbij merkt hij op dat bij watertaken niet altijd de rekening een-op-een bij de individuele belastingbetaler wordt neergelegd. Agrariërs zijn geen voorstander van opschaling van waterschappen, maar bepleiten wel verdergaande samenwerking met andere waterschappen, gemeenten of andere organisaties, waarbij een betere dienstverlening, efficiëntievoordelen en kostenbeheersing uitgangspunten moet zijn.

De heer Ypma (Bedrijven) stelt dat 'Sober maar robuust' een pakkende titel is, maar de lading niet dekt als het gaat om de wijze waarop in de Voorjaarsnota 2014 de kerntaken van het waterschap worden ingevuld. Het college stelt voor een indexcijfer van 2% te hanteren, met daarbovenop nog eens het tarief voor het zuiverings- en watersysteem van 1,5%. In totaal gaat het om een stijging van 3,5%. Het is gebruikelijk om vooraf een schets te geven van ontwikkelingen en veranderingen in de maatschappelijke context en specifieke onderwerpen, waarin de kerntaken van het waterschap centraal staan. Ook is het gebruikelijk dat er aandacht wordt besteed aan scenario's voor de uitvoering, die mogelijk zijn en zich voordoen om gestelde doelen te bereiken. Deze heldere analyse en evaluatie van alternatieven (op hoofdlijnen) wordt node gemist, zodat de Voorjaarsnota 2014 een slag in de lucht wordt en geen onderbouwing kent voor de meerjarenbegroting en de daaruit voortkomende tarieven. Veiligheid dient te worden gewaarborgd door een passende invulling van het Delta-programma, zowel wat betreft Hoogwaterbescherming als Zoetwater. Dit biedt perspectief. Toch pleit de categorie Bedrijven voor een aanpassing in benadering. Concentratie op het fenomeen 'piping' is van belang in gebieden waar de grondslag dat vraagt. Versterken door het voldoen aan nieuwe veiligheidsnormen voor primaire waterkeringen door dijkverhoging met bijvoorbeeld 20 cm tegen wateroverslag, wordt door Bedrijven minder van belang geacht, dan het beperken van effecten van een overstroming. Het op orde brengen van compartimentering met een hogere prioriteit is van essentieel belang om economische gevolgen en zelfs maatschappelijke ontwrichting te voorkomen. Dit onderwerp wordt onderschat. Een 'update' van het GOP RWK draagt daar onvoldoende aan bij. Een slimme en praktische inrichting van de compartimentering dient gezicht te krijgen. Het watersysteem dient te voldoen aan de wateropgave en voldoende functioneel te zijn door het afronden van het baggerprogramma in deze bestuursperiode, zoals voorzien, in plaats van bezuinigingen in het beheer en onderhoud, die de effectiviteit van de functionaliteit verminderen. Dit leidt tot kapitaalsvernietiging. Een schaderegeling in plaats van het op orde brengen van het watersysteem leidt tot rechtsongelijkheid voor ingelanden en introduceert een claimcultuur binnen het gebied van De Stichtse Rijnlanden. Dat is uitermate ongewenst. Samenwerking is van belang,

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

afstemmingskosten moeten niet worden onderschat, commitment en dwingende controle in de uitvoering zijn een must. Samenwerking dient aantoonbaar tot bezuinigingen te leiden en is geen vorm om het geld te halen waar het eventueel nog is. Het modewoord 'participatiemaatschappij' verdient een herkenbare en eenduidige invulling en mag niet leiden tot het afschuiven in de uitvoering van kerntaken bij De Stichtse Rijnlanden of het niet voor elkaar hebben van zaken. Ten aanzien van schoon water stelt spreker de vraag of het een taak voor het waterschap is om te investeren in stimulering van maatregelen bij landbouw en natuurbeheer. De bijdrage van De Stichtse Rijnlanden aan de EKRW binnen het Stroomgebiedsbeheerplan moet toereikend zijn. Betekent het stopzetten van vuilvissen bij het waterschap ook een aanpassing van de zorgplicht van anderen of wordt er onderscheid gemaakt? De categorie Bedrijven is niet gerust op een zorgvuldige besluitvormingsprocedure rond de renovatie van de RWZI Utrecht. Het 'preken voor eigen parochie' door belanghebbenden bij de introductie van de Nereda-technologie en de evaluatie van de proefinstallatie versterken dat gevoel, temeer omdat de schaafeffecten van capaciteit en de invloed van proces en omgevingscondities onvoldoende en onvolledig in beeld gebracht worden. Aan het modewoord 'duurzaamheid' is onvoldoende inhoud gegeven; met het woord 'chemie' wordt negatieve beeldvorming ingebracht om besluitvorming te beïnvloeden, terwijl chemie een wezenlijk onderdeel vormt van ons bestaan, zelfs in de drinkwatersector. 'Van afval naar secundaire grondstoffen' is in het bedrijfsleven al minstens twintig jaar een adagium en het is opmerkelijk dat de waterschappen dit stadium nu hebben bereikt. Ook de uitwegen van een eigen energiebeleid dragen daar onvoldoende aan bij. Het einde nadert van deze bestuursperiode 2009-2014/2015 waarin:

- het lijstenstelsel is geïntroduceerd;
- de politieke partijen hun intrede in de waterschappen hebben gedaan als vertegenwoordiger van de belangen van inwoners en hun gebouwen;
- binnen De Stichtse Rijnlanden de coalitiecultuur is binnengedrongen ten koste van consensus. Consensus: de waarde waarmee de functionele democratie van de waterschappen zich heeft ontwikkeld en de uitvoering van haar kerntaken gestalte kreeg;
- de coalitie heeft gemeend Bedrijven geen onderdeel te laten zijn van het dagelijks bestuur en zelfs de inwonerspartij Water Natuurlijk met twee zetels in dit sturende orgaan te laten vertegenwoordigen;
- het aan bestuurlijke aansturing en samenhang heeft ontbroken en dit geleid heeft tot een enorme kostenoverschrijding in de watergebiedsplannen met een bestuurscrisis tot gevolg. In deze voorjaarsnota moet de rekening daarvoor door de ingelanden worden betaald. Slachtoffers zijn gevonden en de beoogde revival 'Bouwen aan vertrouwen' is onvoldoende ingezet en heeft nauwelijks gestalte gekregen;
- de omvorming tot het realiseren van dienstverlenend, faciliterend en prestatiegericht overheidsorgaan, waar eenieder zijn toegevoegde waarde aan kan bijdragen en trots op kan zijn, is achtergebleven.

Bedrijven vragen ten slotte de vertegenwoordiging van de belangen van de inwoners, ongebouwd, natuur en bedrijven in het algemeen bestuur van De Stichtse Rijnlanden te herstellen. Een roep om werk en banen vraagt om een evenredige herschikking met betrekking tot het aandeel bedrijven. Van de dijkgraaf en de hoogheemraden mag dit initiatief worden verwacht, als zij zich vertegenwoordiger achten van alle vertegenwoordigende belangen binnen het algemeen bestuur. Bedrijven wensen de organisatie van De Stichtse Rijnlanden veel inspiratie, creativiteit, voldoening en gezondheid toe om dit geschetste beleid succesvol te implementeren. De categorie Bedrijven is en blijft beschikbaar haar aandeel daaraan bij te dragen.

De heer De Beaufort (Bos- en Natuureigenaren) constateert dat de voorjaarsnota een trendbreuk laat zien. In tegenstelling tot voorgaande jaren worden er in deze voorjaarsnota keuzes gemaakt, prioriteiten gesteld en gaat de nota uit van een andere manier van werken; kiezen om dingen niet meer te doen, anders te doen en door samen te werken. Voor een dergelijke aanpak hebben Bos- en Natuureigenaren al jaren gepleit en deze ingeslagen weg willen ze graag ondersteunen. Het OESO-rapport constateert dat het instrument van waterschappen een groot goed is, maar ook dat er het nodige moet gebeuren. Er wordt een groot aantal aanbevelingen gegeven:

- Breng het waterbeheer weer dichterbij de burger.
- Denk aan nieuwe economische instrumenten en stimulansen voor de waterkwaliteit in het landelijk gebied en de zoetwatervoorziening, verdrogingproblematiek.
- Kies voor een geïntegreerde benadering, wees kritisch op de investeringen.
- Vraag je af of die investeringen echt moeten naast de focus op efficiëntie.

Het zijn allemaal zaken zijn die ons werk direct raken. Het is belangrijk om naast de consequenties van het Delta-programma voor veiligheid en zoetwatervoorziening ook de aanbevelingen van uit het OESO-rapport helder voor De Stichtse Rijnlanden op een rij te zetten voor een vertaling naar 2015 en later, en het nieuwe Waterbeheerplan. Anders werken is makkelijker gezegd dan gedaan. Het impliceert een transitie in denken en doen binnen De Stichtse

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

Rijnlanden op alle niveaus; de partners waar het waterschap mee samenwerkt en de burgers, belanghebbenden. Transitie vraagt een planmatige aanpak, heldere keuzes en durf. Al werkend samen leren werkt. Bos- en Natuureigenaren adviseren het college om zich bij te laten staan door ervaringsdeskundigen en niet alles tegelijk te doen.

Bij een transitieproces horen stippen op de horizon. Wat betreft Bos- en Natuureigenaren zijn dat er drie. Spreker wijst op het beroemde poldermodel dat de laatste jaren steeds meer is ingevuld op bestuurlijk niveau. De 'wat'-vraag staat daarbij meestal voorop, terwijl de 'hoe'-vraag zeker voor een waterschap een essentiële vraag is. Bos- en Natuureigenaren willen graag dat poldermodel weer – letterlijk en figuurlijk – in de polder terugbrengen, dicht bij de grondeigenaren en de grondgebruikers. Het zou heel mooi zijn als deze het waterbeheer weer als hun verantwoordelijkheid zien en ze die verantwoordelijkheid nemen door het waterbeheer onderdeel te maken van hun bedrijfsvoering. Pas als het algemeen belang het belang van de individuele grondeigenaar of grondgebruiker overstijgt, is het aan het waterschap om op zakelijke basis het de grondeigenaren mogelijk te maken dit algemene belang in hun bedrijfsvoering ook op te nemen. Het gaat dan over de (natuur-)boeren, burgers en buitenlui, de landgoederen. In principe geldt dit ook net zo goed voor projectontwikkelaars, stedelijke beheerders en bijvoorbeeld exploitanten van bedrijventerreinen. Al deze belangen en partners zullen samen met het waterschap de 'hoe'-vraag moeten beantwoorden onder de voorwaarde dat de overheid en het waterschap heldere kaders aangeven waarbinnen ze moeten werken, in tegenstelling tot bestuurlijke beheersadviezen. Terug naar de polder betekent ook dat maatwerk mogelijk moet zijn. Het waterschap zal daarom ruimte moeten maken voor verschillende vormen van aanpak, met behoud van de uitgangspunten. De tijd is rijp voor deze verandering: maatschappelijke middelen zijn beperkt, de bouw en stadsontwikkeling staan stil. Dat biedt ruimte voor een nieuwe aanpak, zodra de economie aantrekt. De gebiedscollectieven zijn in wording (GLB) en de veranderingen in het natuurbeheer zijn nabij. Een andere aanpak, integraal en zo dicht mogelijk bij de basis, is dan aan de orde. De tweede stip op de horizon is het geld. De stijgende lastendruk voor de burger is in een verminderde economische groei niet meer houdbaar. Een structurele aanpak blijft nodig om de lastendruk dragelijk te houden. Het streven van het waterschap moet zijn alleen duurzaam te investeren op de 'need to have's' en daarbij de lastendruk hetzelfde te houden en waar mogelijk wat lager. Voor de zuiveringstaak is dit niet mogelijk, zolang het waterschap al het werk zelf blijft doen. Het zoeken naar nieuwe partners bij de waterzuivering is geboden. Niet in de vorm van gemeenschappelijke regelingen die echt uit de tijd zijn, maar een zakelijke samenwerking met het bedrijfsleven. Punten op de horizon overstijgen de meerjarentermijn van De Stichtse Rijnlanden. Ze kunnen wel richtinggevend zijn voor de komende jaren door de strategie erop te richten en door deze te laten doorklinken in het nieuwe Waterbeheerplan. Dat wordt een uitdaging voor het waterschap en de betrokkenen, want dat plan zal er anders uit gaan zien dan voorheen gebruikelijk. Het wordt meer procesmatig en strategisch van aard maar wel met concrete plannen van aanpak voor de oplossing van de 'hoe'-vraag die in de polder leeft.

De voorzitter schorst daarop de vergadering voor 15 minuten, zodat het college de beantwoording kan voorbereiden.

(schorsing 15.00 tot 15.15 uur)

De heer Poelmann heropent de vergadering en draagt het voorzitterschap over aan de heer Beugelink.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Poelmann.

Beantwoording

De heer Poelmann heeft goed de brede waardering gehoord voor de wijze waarop deze voorjaarsnota is opgezet. Ook was er veel waardering voor de inzet van de medewerkers en de wijze waarop wordt gewerkt. Het jaar ervoor was er de dreun van de bestuurscrisis, maar die heeft men achter zich gelaten en het is goed dat vrijwel iedere fractie 'Bouwen aan vertrouwen' noemt. In veel beschouwingen komt het profijtbeginsel aan de orde: kosten in rekening brengen bij de degene die baat heeft bij maatregelen. De meeste fracties stellen dat het waterschap dit moet doen en ook het college zit op die lijn. Over de uitwerking verschillen de meningen; daar is een nadere uitwerking nodig en bij de begrotingsbehandeling zal het wel een vervolg krijgen. Tegelijkertijd is het ook voor de fracties van belang dat ze richting verkiezingen hun standpunt over dit onderwerp duidelijk maken. Veel fracties wezen op de invulling van het investeringsplafond. Richting de heer Terpstra geeft hij aan dat het investeringsniveau niet kan worden gemaximeerd op 30 miljoen euro: alleen de rwzi zal al veel meer kosten. Het gemiddelde van 30 miljoen euro is de uitkomst van de in het algemeen bestuur gevoerde discussie. Tegelijk moet onderkend worden dat er nieuwe ontwikkelingen zijn waar ook geld van buiten een rol speelt. Bij de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel gaat om bijna 40 miljoen euro en daar komt nog wat bij. Het besluit over de aanpak Zoetwater is nog niet genomen, maar ook daarbij gaat het om een investeringsbedrag van ongeveer 40 miljoen euro. En bij de geïntegreerde aanpak van de Lekdijk gaat om een paar honderd miljoen euro. Dat is vooral geld van het Rijk, maar daar ligt voor het waterschap de opgave om de aanpak te

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

organiseren. Hij zegt nu geen nota toe, maar het college zal wel na moeten gaan hoe het deze nieuwe taken gaat organiseren.

De heer Woittiez (VVD) vraagt naar de efficiencylagen die bij deze grootschalige ontwikkelingen gerealiseerd kunnen worden.

De heer Poelmann wijst ter illustratie op het plan Zoetwater: daarbij gaat het bijvoorbeeld om watergangen, baggeren, en doorgangen bij sluizen. Bij de uiteindelijke werkzaamheden zal geprobeerd worden deze te combineren met andere werkzaamheden die toch ook op de planning staan. Hij merkt op dat het gaat om complexe opgaven en dat de organisatie daarvoor klaar moet worden gemaakt.

De heer De Beaufort (Bos- en Natuureigenaren) vraagt of dit betekent dat er geen aparte projectorganisatie zal worden opgetuigd.

De heer Poelmann stelt dat er nog geen keuzes zijn gemaakt; allerlei vormen zijn denkbaar. Hij wijst op de ambtelijke ondersteuning voor Zoetwater. Die wordt voor een groot deel verzorgd door Rijnland. Ook bij de Projectoverstijgende verkenning is dat het geval. De Stichtse Rijnlanden zoekt de samenwerking en in deze gevallen is dat vooral waterschap Rijnland. Soms zal men ook krachten moeten inhuren. Veel fracties wezen op het OESO-rapport. Hij verbindt het met de participatiemaatschappij, waar de koning ook uitvoerig op inging tijdens zijn eerste troonrede. Het is een gedachte met interessante kanten. Ook de OESO haakt in op dat onderwerp, als het gaat om het bewustzijn van de burger en de eigen verantwoordelijkheid. De opmerkingen die fracties hierover hebben gemaakt, beschouwt het college als een ondersteuning van de lijn die de afgelopen maanden is ingezet. Bij het streven om de kosten in de hand te houden, zal ook het aspect van de eigen verantwoordelijkheid een rol moeten spelen. Ook op het niveau van de Unie is het een belangrijk onderwerp.

De heer Woittiez (VVD) merkt bij interruptie dat de OESO het profijtbeginsel noemt, juist ook tegen de achtergrond van wat de agrariërs doen. Hij had wel een interruptie verwacht van de Agrariërs.

De heer Poelmann merkt op dat de heer Van den Hoeven het onderwerp ook aanroerde, al was dat vanuit een andere insteek. De Agrariërs zijn vertegenwoordigd in het college en dat levert ook pittige discussies op. Toch is het een lijn die, los van de uiteindelijke uitwerking, wel door iedereen wordt begrepen. Het OESO-rapport vormt een belangrijke bouwsteen voor het Waterbeheerplan. Dan zullen dit soort vraagstukken ook aan de orde moeten komen.

De heer Verheul (CDA) merkt op dat de kostentoerekening al vaak ter sprake is geweest. Het college heeft toegezegd om met een rapportage te komen. Die zou dit jaar in de commissie worden besproken.

De heer Poelmann bevestigt dit. De heer Kromwijk kan dat nader toelichten. Kostentoedeling is echter iets anders dan bijvoorbeeld het in rekening brengen van kosten aan fruittelers.

De heer Verheul (CDA) stelt dat de onderwerpen alles met elkaar te maken hebben. Hij vraagt wanneer de rapportage kan worden verwacht.

De heer Poelmann meent dat dit in oktober is. Hij wijst op de discussie 'functie volgt peil' versus 'peil volgt functie'. In zijn vorige bestuurlijke functie heeft hij al afstand genomen van deze containerbegrippen. Hij stelt dat het waterschap een lijn heeft ingezet voor het veenweidegebied, waarbij niet langer wordt gewerkt met deze twee uiterste werkwijzen, maar waarbij in overleg met het gebied wordt gestreefd naar een beheersbare situatie in de komende honderd jaar. De heer Kromwijk is momenteel vaak op pad om met de belanghebbenden in het gebied te praten. Iedereen maakt zich zorgen over de toekomst van het veenweidegebied. Hij is het van harte met de heer Van den Hoeven eens dat de agrariërs belangrijke dragers zijn van het Groene Hart. Dan moet er worden voldaan aan randvoorwaarden, tegelijk moet men de kosten in de hand proberen te houden.

De heer Woittiez (VVD) wijst op het betoog van de heer Terpstra, die opmerkte dat als het gaat om de vraag welke functie dominant zou moeten zijn, de provincie dit beleid vaststelt.

De heer Poelmann onderkent dit. Hij legt uit hoe het college in deze materie staat. Het waterschap heeft nauw overleg met de provincie over deze materie. De rolverdeling is helder. Het waterschap zorgt dat de provincie goed wordt gevoed met inzichten en informatie, zodat de provincie het goede spoor aanhoudt.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

De heer Van den Hoeven (Agrariërs) wijst op het rapport Toekomstverkenning bodemdaling. Bij de provincies Zuid-Holland en Utrecht wordt er over dit rapport gesproken, maar hij heeft het van het waterschap nog niet mogen ontvangen.

De heer Poelmann stelt dat het onderwerp in oktober wordt besproken, aan de hand van de beleidsnotitie Hoogwatervoorzieningen en ook de Toekomstverkenning bodemdaling.

De heer Reerink (PvdA) wijst op het kabinetsbeleid, dat stelt dat de functie het peil volgt. Daar neemt de heer Poelmann nu afstand van. Ook voor de PvdA-fractie is de landbouw een drager van het veenweidegebied, maar dat betekent nog niet dat 'functie volgt peil' als vertrekpunt kan worden gehanteerd.

De heer Poelmann licht toe dat hij al elf jaar afstand neemt van 'functie volgt peil', bijvoorbeeld omdat hij zich niets kan voorstellen bij de gedachte dat het Naardermeer een akkerbouwgebied wordt en dat de Horstermeer weer een meer wordt. Hij heeft gezien hoeveel schade er is ontstaan in de discussies tussen agrariërs enerzijds en natuurliefhebbers anderzijds, doordat zo nadrukkelijk wordt vastgehouden aan deze containerbegrippen. Het Rijk heeft een extreme positie ingenomen met 'functie volgt peil'. Hij is voor polderen, niet voor het op scherp zetten van de verhoudingen.

De heer Reerink (PvdA) merkt op dat bij het toekennen van functies aan een gebied, het niet verstandig is om op het meest natte stuk, zoals bij Rijnenburg, te gaan bouwen.

De heer Verheul (CDA) is blij met de opmerking dat de dijkgraaf afstand neemt van de containerbegrippen. Bovendien wordt een principe als 'functie volgt peil' vaak verkeerd uitgelegd. En uiteindelijk is het ook onhaalbaar en onbetaalbaar. Gelukkig nemen de provincies er nu zelf ook afstand van.

De heer Poelmann voegt toe dat in de discussies die naar aanleiding van de containerbegrippen zijn ontstaan, wel ook zeer zinnige zaken naar voren zijn gebracht.

De heer De Beaufort (Bos- en Natuureigenaren) stelt dat het heel wezenlijk is wanneer in het gebied zelf met betrokkenen wordt overlegd over praktische oplossingen voor de aanwezige vraagstukken. Daar zit wel een notie bij. Hij wijst op een discussie die in een andere provincie ontstond over de aanleg van een industrieterrein op een heel laag deel van de polder, waarbij het waterschap ook nog een dijk moest opknappen. In een dergelijke situatie moet het waterschap ook helder zijn en aangeven dat het niet opdraait voor een dijk op een locatie die zich niet leent voor een functie.

De heer Poelmann stelt dat daar dan ook het profijtbeginsel een rol speelt.

De heer Woittiez (VVD) merkt op dat ook in het voorbeeld van de heer De Beaufort het de provincie is die functies bepaalt.

De heer De Beaufort (Bos- en Natuureigenaren) bevestigt dit: de algemene democratie bepaalt de functie, waarna de inrichter kijkt welke maatregelen nodig zijn om die functie mogelijk te maken. Tenslotte ligt de verantwoordelijkheid voor de realisatie bij de grondeigenaar of de grondgebruiker. Gebleken is dat die volgorde op problemen stuit, zeker bij de afweging over de bestemming. Vaak wordt in bestemmingsplannen vergeten een hydrografische paragraaf op te nemen. Bij de watertoets is vergeten om het profijtbeginsel mee te nemen. De discussie over het profijtbeginsel wordt nu ten onrechte niet gevoerd.

De heer Woittiez (VVD) merkt op dat wanneer het gaat om democratisch vastgesteld beleid van de provincie, dit het uitgangspunt is voor het waterschap. Dat hoort hij nu onvoldoende terug bij de heer De Beaufort.

De heer Reerink (PvdA) stelt dat de heer Woittiez hier niets nieuws mee opvoert; dat is binnen het algemeen bestuur ook altijd gezegd. Tegelijk moet het waterschap de provincie ook adviseren over wat verstandig is en wat niet. Daar moet het waterschap een visie op hebben.

De heer Poelmann gaat in op de RWZI Utrecht. Het besluitvormingsproces houdt in dat het algemeen bestuur in september en december in twee delen de besluiten krijgt voorgelegd die uitmonden in een besluit over de toekomst van de RWZI Utrecht. Daarbij is geen sprake van vooringenomenheid: dat er een Nereda-proef loopt, betekent niet dat er ook een Nereda-installatie komt. In september komt de opzet van het aanbestedingsproces uitgebreid aan de orde.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

Waar het gaat om de veiligheid zijn er een paar ontwikkelingen. Er komen nieuwe normeringen, waarbij de dijkeringen worden afgeschaft, in de zin dat de hele ring op hetzelfde niveau beschermd moet worden. Er komt een beoordeling van de dijk op dijkvakniveau, waarbij ook wordt gekeken wat er gebeurt op dijkvakniveau als een dijk bezwijkt. Het is landelijk beleid voor de wijze waarop met dijkversterking moet worden omgegaan. Hij verwacht niet dat dit bij de Lekdijk tot dijkverhogingen zal leiden. Het zal veel meer gaan om rekening houden met bijvoorbeeld piping. Bij de beoordeling wordt dus ook gekeken naar de gevolgen voor het gebied achter de dijk, als een dijk bezwijkt. In de Projectoverstijgende verkenning wordt al gewerkt volgens het nieuwe systeem, dat overigens nog in ontwikkeling is. Het algemeen bestuur zal de komende jaren uitvoerig worden geïnformeerd. Mevrouw Bodewitz heeft gewezen op de terugverdiendtijd bij duurzame investeringen en de mogelijkheid die termijn te verlengen. De lijst waar mevrouw Bodewitz naar vroeg, kan niet zonder meer worden toegezegd. Motie nummer 3, met het voorstel om in ieder bestuursvoorstel een paragraaf op te nemen over duurzaamheid, wil het college overnemen. Uiteraard wordt er nu al duurzaam gewerkt en interessant is dat de Waterschapsbank recent 500 miljoen euro heeft aangetrokken uit de internationale kapitaalmarkt, waarbij de investering is aangemerkt als 'groen'. Dat onderbouwt dat het wel goed zit met duurzaamheid en groen bij het waterschap. Er is gevraagd naar de planning van het Waterbeheerplan: die is er, maar om de een of andere reden is deze nog niet verspreid. Op 5 november zal er een bijeenkomst met het algemeen bestuur worden gehouden om een concept van het plan te bespreken. Het college wil vanuit het algemeen bestuur een klankbordgroep vormen om na te denken over de opzet van het geheel. Op 3 december wordt er nog een externe conferentie gehouden. Daarna volgt de verkiezingsperiode en in de zomer 2015 moet er een ontwerp-Waterbeheerplan worden vastgesteld, gevolgd door de inspraakprocedure. Definitieve besluitvorming moet dan plaatsvinden in december 2015.

Mevrouw Balkema (PvdA) wijst op de afspraak dat het huidige algemeen bestuur het concept-Waterbeheerplan zou vaststellen, gevolgd door de inspraakprocedure. Het nieuwe algemeen bestuur zou dan het Waterbeheerplan definitief vaststellen.

De heer Poelmann bevestigt dat dit in het verleden inderdaad de bedoeling was, maar dat plan is veranderd. Dit algemeen bestuur zal intensief worden betrokken bij de opmaat naar het nieuwe plan. Vaststellen door het nieuwe bestuur heeft de voorkeur, omdat er veel onderwerpen aan de orde komen die aanleiding vormen voor politieke discussie.

Mevrouw Balkema (PvdA) stelt dat deze nieuwe lijn wel teleurstellend is: waarom heeft het algemeen bestuur dan uitgebreid gediscussieerd over het onderwerp?

De heer Poelmann geeft aan dat het algemeen bestuur spoedig zal worden geïnformeerd over het plan. Bij een andere gelegenheid kan er dan uitgebreid over worden gesproken.

De heer Woittiez (VVD) geeft aan dat hij het college steunt in de voorgestelde lijn.

Mevrouw Balkema (PvdA) geeft het college mee om op 5 november niet met een half voltooide versie te komen, maar toch al een paar stappen extra te zetten.

De heer Poelmann zegt toe deze suggestie mee te nemen.

De heer Verweij (CU) wijst op het voorstel van de heer Poelmann om op een ander moment over het Waterbeheerplan te spreken. Wat hem betreft, moet die bespreking plaatsvinden in het algemeen bestuur, in het kader van een voorjaarsnota. Eerder is al afgesproken dat het huidige bestuur het voorwerk zal doen, om niet het nieuwe bestuur op te zadelen met het denkproces. Het nieuwe bestuur zou het Waterbeheerplan wel moeten vaststellen. Hij sluit zich van harte aan bij het pleidooi van mevrouw Balkema: een concept-Waterbeheerplan zou in het najaar ter bespreking moeten worden voorgelegd.

De heer De Beaufort (Bos- en Natuureigenaren) heeft in zijn algemene beschouwingen gewezen op dwarsverbanden met het Waterbeheerplan. Ook hij wil uiterlijk deze herfst zien hoe die dwarsverbanden worden gelegd.

De heer Poelmann heeft de wens van de fracties begrepen; hij zal nagaan of het college daaraan tegemoet kan komen. Het voorstel van de PvdA-fractie om meer met korte filmpjes te gaan werken, ondersteunt hij. Deze filmpjes kunnen in de verkiezingsperiode ook duidelijk maken waar het waterschap voor staat.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

De heer Van der Zaag (AWP) verwijst naar de site van AGV, waar met het oog op de verkiezingen al heel veel materiaal is verzameld.

De heer Poelmann wijst ten aanzien van het stedelijk waterbeheer op de landelijke bijeenkomst op 7 oktober vanuit het deltaprogramma Nieuwbouw en Herstructurering. Er wordt op landelijk niveau gewerkt aan een convenant voor het stedelijk waterbeheer. Gesuggereerd is om op die dag waar mogelijk ook regionale convenanten te sluiten. Hij werkt hieraan mee. De heer Woittiez vroeg om een nota. Hij vermoedt dat de heer Woittiez allereerst graag ziet dat zaken worden opgepakt. Het college heeft een scherp oog voor de kosten van het watersysteem en hoe men daar in de toekomst mee om moet gaan. En dat wat de heer Kromwijk nu al onderneemt in het veenweidegebied, is feitelijk belangrijker dan een nota.

De heer Woittiez (VVD) vermoedt dat er behalve de VVD-fractie meer fracties zijn die graag zien dat er rond het watersysteembeheer eerst eens wat gedachten op papier worden gezet.

De heer Poelmann stelt dat een en ander in oktober aan de orde zal komen, en daarnaast ook in het Waterbeheerplan een belangrijk onderdeel vormt. De heer Jansen (AWP) stelt dat bezuinigen niet zonder innovatie kan. Tijdens een die week gehouden interview heeft hij hetzelfde naar voren gebracht. Bezuinigingen maken creatief: er kan niet worden bezuinigd als men het niet sneller en beter gaat doen. Ook binnen de Stowa is innovatie een belangrijk onderwerp.

Mevrouw Van der Nat voegt zich bij de vergadering.

De heer Woittiez vraagt de heer Jansen (AWP) of hij innovatie beschouwt als een voorwaarde om te kunnen bezuinigen. Of bedoelt de heer Jansen te zeggen dat creativiteit en nieuwe oplossingen bijdragen aan het invullen van bezuinigingen?

De heer Jansen (AWP) was voorheen werkzaam in een researchorganisatie die innovatie als thema had. Een belangrijk onderscheid was dat research vooral geld kost, terwijl innovatie ook geld kan opbrengen. Innovatie is dus geen voorwaarde, maar bezuinigingen kunnen wel het best gecombineerd worden met innovatie.

De heer Poelmann wijst op het pleidooi van de heer Jansen (AWP) voor minder zuiveringen. Voor zover hij weet, is de opzet van de waterzuiveringstaak heel efficiënt georganiseerd bij De Stichtse Rijnlanden. Het heeft voordelen om de zuivering zo dicht mogelijk bij de plek van verontreiniging te organiseren. Bovendien hoeven waterzuiveringen niet permanent bemenst te worden.

De heer Jansen (AWP) verduidelijkt dat hij doelde op de omstandigheden op de markt. Die veranderen, met eindgebruikers die hun zuivering goedkoper zelf kunnen organiseren en decentrale ontwikkelingen. Het kan zijn dat op termijn de instroom sterk afneemt. Vraag is of het waterschap wel op die toekomst is voorbereid.

De heer Woittiez (VVD) licht toe dat zijn fractie daarom ook bezwaar heeft gemaakt tegen de anti-afhaaksubsidie, waar een perverse prikkel van uitgaat.

De heer Poelmann merkt op dat het college liever niet ziet dat bedrijven zelf gaan zuiveren. Dat is namelijk niet goed voor het draagvlak onder de investeringen.

De heer De Beaufort (Bos- en Natuureigenaren) wijst op zijn betoog in de eerste termijn: het waterschap kan niet op dezelfde voet verdergaan met de zuiveringen. Voorkomen moet worden dat het waterschap ten aanzien van de nieuwe rwzi een tunnelvisie ontwikkelt. Het is wezenlijk om te bekijken hoe het waterschap anders met de zuiveringstaken moet omgaan. Daar is een nieuwe insteek noodzakelijk en die moet nu worden ingezet.

De heer Poelmann neemt kennis van dit pleidooi; het is goed wanneer vanuit het algemeen bestuur wordt aangegeven welke onderwerpen aan de orde moeten komen, zoals de heer De Beaufort nu doet. Het college komt op dit vraagstuk terug.

De heer De Beaufort (Bos- en Natuureigenaren) concludeert dat dit zal zijn bij de behandeling van het Waterbeheerplan, in september of oktober.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

De heer Poelmann vervolgt dat het college de speerpunten van de ChristenUnie van harte kan onderschrijven: bescherming tegen water, voldoende water voor iedereen en zorgen voor schoon en gezond water. Het zijn de kerntaken van het waterschap en de opmerkingen van de heer Verweij kan het college voor een belangrijk deel goed volgen. Verschillende fracties maakten bezwaar tegen bezuinigen op vuilvissen. Het college zal nog eens goed kijken hoe het daarmee wil omgaan. Bij het verzoek van de PVDD-fractie om nader onderzoek te doen naar de Fauna Uittreedplaatsen (FUP's) stelt het college voor om het verzoek door te geleiden naar de programmamakers binnen Stowa.

De heer Van den Hoeven (Agrariërs) wijst op het vuilvissen. Hij vindt ook dat het waterschap niet moet stoppen met vuilvissen. Dat zou ook niet de afweging moeten zijn: het waterschap moet kijken waar het nodig is om vuil op te vissen. Door dat efficiënter te doen, kan er ook geld bespaard worden.

De heer Poelmann dankt de heer Van den Hoeven voor deze waardevolle aanvulling. Het pleidooi van de heer Van den Hoeven om te werken aan verdergaande samenwerking, in plaats van aan fusies, is hem uit het hart gegrepen.

De heer Kromwijk wijst op het financiële beleid zoals dit is vastgelegd in de voorjaarsnota. Dit komt onder andere voort uit de bij motie aangenomen afspraak dat de kosten enkel met de inflatie mogen meegroeien (geïndexeerde nullijn). Eind 2013 is bij de begrotingsbehandeling geconstateerd dat de tarieven zijn geëgaliseerd, ten laste van de reserves. Dat leidt ertoe dat de reserves uitgeput raken en er dus een forse tariefstijging nodig is. Het college heeft aangegeven bij de voorjaarsnota met een voorstel te komen. Hij komt hierop terug. Er zijn vragen gesteld over de kostentoedeling en het profijtbeginsel. Het college heeft naar aanleiding van een amendement toegezegd een onderzoek te laten verrichten. Dat is bijna afgerond, het rapport zal in september of oktober aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. Het algemeen bestuur kan dan het college adviseren hoe hiermee om te gaan in 2016, wanneer de kostentoedelingsverordening weer op de agenda staat. De kostentoedeling is echter niet alleen voor De Stichtse Rijnlanden van belang. De minister heeft toegezegd om na de komende waterschapsverkiezingen haar visie op het vraagstuk te geven en het college hoopt te kunnen aansluiten op landelijke afspraken die mogelijk zullen worden gemaakt. De afgelopen jaren is de leningenportefeuille van het waterschap gekrompen, vooral dankzij een eenmalige uitkering van Rijkswaterstaat voor de overname van de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel. Dat betekent dat de verhouding van de begroting tot de leningportefeuille op dit moment heel gunstig is, zeker als deze wordt vergeleken met die van andere waterschappen. Een waterschap is een investeringsorganisatie. De discussie die in de komende tijd zal worden gevoerd in waterschapsland, is dat men als investeringsorganisatie toekomt aan vervangingsinvesteringen. Er wordt steeds afgeschreven op de oorspronkelijke kostprijs en wanneer er een vervangingsinvestering moet worden gedaan, is deze twee keer zo duur. Daar loopt De Stichtse Rijnlanden nu ook tegenaan bij de RWZI Utrecht en ook bij andere waterschappen leidt dit tot problemen. Op dit moment kan het waterschap het probleem nog aan, maar in de toekomst wordt dit lastiger. Zeker bij een investeringsvolume van 30 miljoen euro kan het zijn dat men enkel nog toekomt aan vervangingsinvesteringen.

Mevrouw De Kruijff (Bos- en Natuureigenaren) wijst op de technologische ontwikkelingen en de bijbehorende kostenstructuur. Daar gaat de heer Kromwijk nu aan voorbij; ze vraagt een nadere toelichting.

De heer Kromwijk licht toe dat hij vooral spreekt over de investeringskant en daar is duidelijk dat de kosten hoger worden.

De heer Woittiez (VVD) wijst op het betoog van de heer Jansen (AWP). Het systeem is onderhevig aan veranderingen. Er zijn technologische en innovatieve stappen gezet en bovendien moet men waarschijnlijk toe naar een situatie met minder zuiveringen. De uitnodiging is dan ook: kijk naar de mogelijkheden om het anders te doen, met minder.

De heer De Beaufort (Bos- en Natuureigenaren) voegt toe dat bijvoorbeeld door een ander watersysteembeheer een nieuwe stuw misschien helemaal niet meer nodig is.

De heer Kromwijk stelt dat er op die manier mogelijk oplossingen gevonden kunnen, maar tegelijk is er de constatering dat doordat op historische kostprijzen wordt afgeschreven, de vervangingsinvestering twee keer zo hoog is. Daar moeten oplossingen voor worden gevonden.

De voorzitter concludeert dat er ruim gebruik is gemaakt van de mogelijkheid tot interrupties en veronderstelt dat er geen behoefte is aan tweede termijn. Het college heeft motie 3 overgenomen: in bestuursvoorstellen zal in het vervolg

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

apart aandacht worden besteed aan duurzaamheid. Het college neemt motie 4 (FUP's) niet over, maar is bereid het verzoek onder de aandacht te brengen van Stowa, of een vergelijkbare instantie. Hij vraagt of mevrouw Bodewitz de beide moties wil handhaven.

Mevrouw Bodewitz (PVDD) dankt het college voor het voorstel om de vraag over de FUP's voor te leggen aan Stowa. Dat is een verstandige lijn: als het onderzoek plaatsvindt, kan het ook landelijk worden uitgerold. De vraag is natuurlijk wel of Stowa dit onderzoek ook ter hand gaat nemen. Ze vraagt het college om het algemeen bestuur te informeren over de reactie van Stowa, en in dat geval zal ze de motie aanhouden. Ze wijst op de terugverdiertijden voor duurzame investeringen. Ze kan zich voorstellen dat het lastig is om hiervan een lijstje te maken, maar ze wil in commissieverband toch nog wel eens spreken over de gevolgen als de terugverdiertijden worden verhoogd. Ze laat de invulling van die discussie graag aan het dagelijks bestuur over. Voor ze een motie indient om de terugverdiertijden te verlengen, wil ze hier graag goed over worden geïnformeerd. Ze is blij dat het stoppen met vuilvissen nog eens wordt heroverwogen. Ze dankt het college voor de steun voor het opnemen van een paragraaf over maatschappelijk verantwoord ondernemen.

De heer Ypma (Bedrijven) vraagt zich af wat het belang ervan is om aan ieder bestuursvoorstel specifiek een paragraaf over duurzaamheid toe te voegen. Men mag toch aannemen dat alle elementen die van belang zijn voor een besluit, worden meegenomen in de voorstellen? Bovendien moet er helderheid zijn over de kaders, om te voorkomen dat er bij ieder bestuursvoorstel discussie ontstaat over de strekking van de paragraaf. Spreker stelt dat het gaat om symboolpolitiek.

Mevrouw Bodewitz (PVDD) bevestigt dat niet ieder voorstel zich leent voor de toevoeging van een paragraaf over duurzaamheid. Ze laat die afweging graag over aan de wijsheid van het college en de ambtenaren.

De heer Jansen (AWP) onderschrijft dat het gaat om symboolpolitiek, maar wel in positieve zin: het kan een extra stap zijn om te komen tot duurzaamheid. Hij pleit ervoor om later ook in beleid vast te leggen wat duurzaam is, en vervolgens te bepalen in hoeverre het waterschap erin slaagt duurzaam te werken. Een geslaagd voorbeeld is het Van Gogh Museum dat op 1 juli bekendmaakte het duurzaamste museum ter wereld te zijn.

De heer Poelmann merkt op dat wanneer duurzaamheid geen rol speelt, in het voorstel vermeld zal worden dat het niet van toepassing is.

De heer Kromwijk wijst op het verzoek van mevrouw Bodewitz om nog eens te kijken naar de gevolgen als er wordt gewerkt met langere terugverdiertijden voor duurzame investeringen. Hij stelt voor om in het vervolg naast het huidige beleid ook aan te geven met welke terugverdiertijd het wel zou kunnen. Dan kan het algemeen bestuur vervolgens een afweging maken.

De voorzitter rondt daarop de beraadslagingen af.

De heer Beugelink geeft het voorzitterschap terug aan de heer Poelmann.

De voorzitter heeft zojuist vernomen dat in de Geersloot bij Wijk bij Duurstede een calamiteit heeft plaatsgevonden. Er is een vrachtwagen gekanteld en dat heeft geleid tot een lekkage van dieselolie. De sloot is afgedamd, zodat de olie zich niet verder kan verspreiden. Voor een aantal agrariërs kan dit de komende twee tot drie dagen consequenties hebben, wat betreft de mogelijkheden om op die plek te beregenen.

De heer Woittiez (VVD) stelt voor in het vervolg nog eens te spreken over het onderscheid tussen een calamiteit en een incident.

De heer voorzitter stelt dat hij het woord 'calamiteit' gebruikte, maar dat men het ook een incident zou kunnen noemen.

4.2A Jaarrekening en Jaarverslag 2014

De voorzitter geeft het woord aan de rapporteur van de commissie BMZ, de heer Verheul.

De heer Verheul (CDA) verwijst voor een toelichting naar de tekst die bij 4.2 staat vermeld. (red. het advies is aan de notulen gehecht).

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

De voorzitter licht toe dat de algemene conclusie is dat de commissie waardering had voor de heldere jaarrekening. Ook positief was dat er ondanks een negatief resultaat positieve ontwikkelingen hebben plaatsgevonden en er hierdoor een minder negatief resultaat is gerealiseerd dan in de aangepaste begroting 2013 is berekend. Een aanbeveling is om de bestemmingsreserve RWZI Utrecht, conform het besluit van het algemeen bestuur van 4 juli 2012, te vermelden in de jaarrekening. Ook adviseert de commissie BMZ om de jaarrekening 2013 ongewijzigd vast te stellen en akkoord te gaan met mutaties van reserves zoals deze in het voorstel van het college zijn weergegeven.

De heer Verweij (CU) merkt naar aanleiding van het advies op dat er wordt verwezen naar een besluit van het algemeen bestuur van 4 juli 2012. Daarbij ging het om de aanbevelingen bij de jaarrekening van het jaar ervoor. Toen heeft het algemeen bestuur besloten de aanbeveling over te nemen dat er een bestemmingsreserve rwzi moest komen. Tijdens de discussie in de commissie BMZ is niet alleen over dit besluit gesproken, maar ook over het besluit dat eind 2013 is genomen, op 13 november 2013. Met dat besluit is de bestemmingsreserve ook daadwerkelijk ingesteld en is er ook een besluit genomen over hoe wordt omgegaan met de stortingen in die reserve. Dat besluit had toegevoegd moeten worden aan de jaarrekening.

De heer Kromwijk meldt dat het college het advies van de commissie heeft overgenomen. De bestemmingsreserve is nu in de jaarrekening opgenomen.

Mevrouw Bodewitz (PVDD) wijst naar aanleiding van het Jaaroverzicht muskusrattenbeheer op de bijeenkomst op donderdag 26 juni over de veldproef bij waterschap Zuiderzeeland. De heer Post, sectorhoofd watersystemen van waterschap Reest en Wieden meldde dat zijn waterschap al twee jaar naar volle tevredenheid werkt met een app waarmee ook schade wordt geregistreerd. Ook andere waterschappen gebruiken de app en de heer Post gaf aan dat De Stichtse Rijnlanden op dit punt achterloopt. Waarom gebruikt De Stichtse Rijnlanden ditzelfde systeem niet? Kan in het volgende jaaroverzicht ook de schade door muskusratten worden opgenomen, met een indicatie van de kosten voor herstel?

De voorzitter licht toe dat bij De Stichtse Rijnlanden ook een dergelijke app wordt ontwikkeld. Uiteraard maakt het waterschap ook gebruik van elders bedachte registratiesystemen. Over het opnemen van aangerichte schade en de te herstellen schade is al vaker gesproken. Dat blijkt niet altijd eenvoudig: er is ook schade doordat er extra bagger ontstaat en dat is moeilijk te becijferen.

Mevrouw Bodewitz (PVDD) verduidelijkt dat het haar gaat om de schade die mogelijk de veiligheid in het geding kan brengen en om die reden hersteld moet worden.

De voorzitter stelt dat deze toevoeging zijn reactie niet verandert.

De heer Reerink (PvdA) meent te hebben gelezen in het jaaroverzicht Muskusrattenbeheer dat de schade door muskusratten al geregistreerd wordt.

De voorzitter bevestigt dit, maar kennelijk is die informatie nog niet afdoende voor mevrouw Bodewitz. Hij stelt voor daar op een ander moment met haar over door te praten.

De heer Van den Hoeven (Agrariërs) wijst op het Jaaroverzicht toezicht en handhaving. Op pagina 14 staat '1000 m³', hij vermoedt dat dit '1000 m²' moet zijn.

De heer Van der Maat bevestigt dit.

De heer Terpstra (W@I) wijst op het sociaal jaarverslag, waarin staat dat het waterschap arbeidsmarkttoelagen verstrekt: voor wie en waarom?

De voorzitter zegt toe hierop terug te komen met het antwoord op die vragen. Hij concludeert dat de beraadslagingen kunnen worden afgesloten.

4.3A Eerste begrotingswijziging 2014

Eerste termijn

Mevrouw Van der Stroom (VVD) geeft aan dat voor de VVD-fractie wezenlijk is dat een begrotingswijziging wordt gedaan op basis van drie uitgangspunten, met als eerste de rechtmatigheid waar ook de accountant steeds op heeft

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

aangedrongen. Uit de toelichting komt echter naar voren dat de begrotingswijzigingen alleen nodig zijn om enerzijds duidelijk te maken welke bestuursbesluiten zijn genomen door het algemeen bestuur en om anderzijds de transparantie te verhogen. Geen van de wijzigingen heeft echter van doen met de rechtmatigheid. Voor de VVD-fractie waren deze wijzigingen dan ook niet nodig geweest, al zal ze niet tegenstemmen.

Beantwoording

De heer Kromwijk licht toe dat deze wijzigingen nog steeds een gevolg zijn van de besluitvorming tijdens de begrotingsbehandeling waarbij het algemeen bestuur het college heeft opgedragen om 1 miljoen euro extra te bezuinigen. Die bezuiniging is nu gespecificeerd en het college verwacht dat wanneer deze begrotingswijzigingen niet worden vastgesteld, er het komende jaar mogelijk wel problemen ontstaan als het gaat om een goedkeurende accountantsverklaring.

De voorzitter rondt de beraadslagingen af.

4.4a Voorjaarsnota

Eerste termijn

De heer Verweij (CU) merkt op dat hij bij de algemene beschouwingen al enige vragen heeft gesteld over de voorjaarsnota. Die zijn om begrijpelijke redenen nog niet beantwoord; hij zal ze nogmaals aan de orde stellen. Het gaat bijvoorbeeld om het afwegingskader waarmee het college het algemeen bestuur wil helpen in de aanloop naar de begrotingsbehandeling. In deze voorjaarsnota worden diverse bezuinigingsmogelijkheden genoemd: kan het college richting de begrotingsbehandeling met heldere afwegingscriteria komen om de keuzes te vereenvoudigen? Bij de algemene beschouwingen heeft hij gesproken over de doelen, zoals toekomstgerichtheid, in relatie tot duurzaamheid. Recent ging het over duurzaamheid, in het kader van een concreet voorstel over de mogelijkheid om zonnepanelen te plaatsen op terreinen van het waterschap. Dat viel helaas negatief uit. Het college heeft doelen afgesproken met het algemeen bestuur, bijvoorbeeld voor CO₂-reductie en het terugdringen van energieverbruik. Het is niet duidelijk wat het gevolg is voor het behalen van de doelen wanneer individuele voorstellen komen te vervallen. Het algemeen bestuur zou geholpen zijn met een groslijst van de opties om in de komende jaren duurzaamheid handen en voeten te geven, zodat er ook keuzes mogelijk zijn. In de voorjaarsnota wordt voorgesteld te gaan sparen voor toekomstige grote investeringen. Hij onderschrijft dit voorstel van harte. De nieuwe rwzi in Utrecht is zo'n grote investering. In deze voorjaarsnota ontbreekt de tekst van het besluit dat het algemeen bestuur op 13 november 2014 heeft genomen. Met dat besluit is al een bedrag van 6,4 miljoen euro gelabeld voor deze reserve. Dat bedrag wordt voor eind 2014 in de reserve gestort. Kan het college aangeven hoeveel het tarief moet stijgen om te zorgen dat er straks een fonds is waarmee die investering kan worden gedaan? Er wordt nu wel gesproken over een opslag van 1,5% op het tarief. Hoeveel jaren is dat nodig om de reserve op een adequaat niveau te brengen?

De heer Ypma (Bedrijven) constateert dat de bezuinigingen in 2015 en 2016 ook het baggerprogramma raken. Wordt het baggerprogramma nu afgesloten, of laat men het doorlopen? Hij pleit ervoor het baggerprogramma nu eens af te ronden, waarna baggeren kan worden opgenomen in het reguliere beheer en onderhoud. De paragraaf over AQUON is problematisch: gesteld wordt dat de boeken weer op orde komen, maar ondertussen zijn er de afschrijvingen en heeft het waterschap meebetaald aan de problemen van anderen. Klopt die lezing? Welke gebieden worden bedoeld als het gaat om de vereenvoudiging van het boezemwatersysteem? Er worden specifieke elementen genoemd, maar het is hem niet duidelijk waar de mogelijkheden liggen.

De heer Woittiez (VVD) prijst de lijn die het college het afgelopen jaar heeft aangehouden om conform de aangenomen geïndexeerde nullijn de lasten niet meer te verhogen dan het inflatiepercentage. Bij de algemene beschouwingen heeft de VVD-fractie al een pleidooi gehouden voor 'minder en anders' en 'sober en robuust'. De VVD-fractie steunt de stappen die het dagelijks bestuur in de voorjaarsnota aankondigt om te gaan denken over verdere legesheffing en het maken van keuzes bij het waterbeheersysteem. Het college komt in het vroege najaar met een nadere uitwerking, op weg naar het nieuwe Waterbeheerplan. De VVD-fractie geeft nogmaals mee daarbij het profijtbeginsel goed in beeld te brengen. De VVD-fractie stelt, in aansluiting op de PvdA-fractie tijdens de vorige vergadering van het algemeen bestuur, dat zo nu en dan wateroverlast moet worden geaccepteerd, zonder daarbij direct in termen van schadeloosstelling te denken. Het college zal deze mogelijkheid meenemen bij de uitwerking van de varianten. Er gebeurt in oriënterende zin veel, maar toch heeft de VVD-fractie de indruk dat de stappen te klein zijn, te weinig concreet zijn en in de tijd te ver weg liggen. Zeker als het college uitgaat van een lastenverhoging van 3,5%. De VVD-fractie blijft pleiten voor een sobere koers, met een geïndexeerde nullijn. Daar hoort niet bij dat het college in dit laatste jaar van de bestuursperiode een lastenverhoging van 3,5 % voorstelt. De VVD-fractie kan zich wel vinden in het streven naar kostendekkende tarieven, maar in plaats van het verhogen van de tarieven zou het college naar

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

besparingsmogelijkheden moeten zoeken. Om in te kunnen stemmen met deze voorjaarsnota heeft de VVD-fractie een amendement opgesteld. Het dictum van dit amendement (nr. 3) luidt: 'Draagt het college van dijkgraaf en hoogheemraden op besluitpunt 3 te wijzigen in: "De voorjaarsnota als uitgangspunt te nemen voor het opstellen van de begroting 2015 op basis van de geïndexeerde nullijn. Indien zich hierbij zeer bijzondere omstandigheden of ontwikkelingen voordoen, kan tijdelijk geormerkt en concreet qua tijd en geld een geringe en verantwoorde tariefsverhoging nodig blijken te zijn." Wanneer het college een dergelijke aanpassing kan toezeggen, wordt het voor de VVD-fractie een stuk eenvoudiger om in te stemmen met deze voorjaarsnota. Het amendement is medeondertekend door de fracties van W@I, de categorie Bedrijven en de AWP.

De heer Verheul (CDA) memoreert dat de CDA-fractie bij de jaarrekening heeft ingestemd met een extra stijging van 1,5%. De CDA-fractie heeft ook begrepen dat er waarschijnlijk nog structurele meevallers komen. Als dat het geval is, is het de vraag of de tariefsverhoging van 1,5% nog wel nodig is. Al eerder heeft het college aangegeven tot kostendekkende tarieven te willen komen. Wanneer denkt het college deze te kunnen realiseren?

Mevrouw Van der Nat (PvdA) geeft aan dat de PvdA-fractie op zich enthousiast is over deze voorjaarsnota. Enkele logische zaken worden in deze nota beantwoord. Ook de verdeling over de komende vier jaar is verstandig. De discussie concentreert zich nu op de uitgangspunten. De PvdA-fractie neemt aan dat het uitgangspunt een indexcijfer van 2% blijft en dat er nu op basis van goed onderbouwde argumenten wordt voorgesteld daar 1,5% aan toe te voegen. Maar de situatie komt anders te liggen wanneer er structurele meevallers zijn. Dan is dat percentage van 1,5% niet nodig, wat de PvdA-fractie natuurlijk hoopt. Dat hoeft nu nog niet duidelijk te zijn: bij de begrotingsbehandeling is vroeg genoeg. Waar het gaat om de moeite met tariefverhogingen en de noodzaak de tering naar de nering te zetten, kan ze het van harte eens zijn met de VVD-fractie. Dat zijn uitgangspunten waar vermoedelijk iedere fractie aan hecht.

De heer Blokdiik (WN) merkt op dat de geïndexeerde nullijn over de kosten gaat, niet over de tarieven. In dat opzicht houdt het college zich aan de afspraken. Het percentage van 3,5% wil het college waar mogelijk naar beneden bijstellen. Voor de inflatie rekent het college met een percentage van 2%, maar op dit moment ligt de inflatie lager, dus vermoedelijk komt de totale verhoging ook lager uit. De WN-fractie neemt aan dat ook meevallers van invloed zullen zijn op de uiteindelijke verhoging.

De heer De Beaufort (Bos- en Natuureigenaren) kan zich vinden in een verhoging met 3,5% en met de constatering dat pas heel laat gestart is met het sparen voor de nieuwe rwzi. Meevallers, zoals de 700.000 euro, moeten waar mogelijk worden aangewend voor de nieuwe rwzi. Hij merkt daarnaast op dat er ook nog tegenvallers aan zitten te komen.

De heer Ypma (Bedrijven) denkt dat het goed is om het indexcijfer niet vooraf vast te leggen, maar straks uit te gaan van de feitelijke inflatie, bij de begrotingsbehandeling. Het percentage van 2% hoort niet thuis in dit stuk.

De heer Terpstra (W@I) sluit zich aan bij het betoog van de heer De Beaufort: houd rekening met tegenvallers en reserveer overschietende bedragen voor de nieuwe rwzi.

Beantwoording

De heer Kromwijk geeft richting de heer Verweij aan dat het college nog de nodige toelichting zal geven bij de uiteindelijke bezuinigingsvoorstellen. Dat is misschien niet helemaal het afwegingskader dat de heer Verweij voor ogen staat, maar het college zal uiteraard voorstellen onderbouwen. Dan de vraag hoelang er gespaard moet worden voor de rwzi. Het college heeft een financieel beleid neer willen zetten met een doorkijk tot 2018, met als vertrekpunt dat in 2018 de tariefsverhogingen uitsluitend indexgebonden zijn. Dat betekent dat de middelen voor de investering in 2018/2019 ook bij elkaar gespaard zijn. Het gaat niet enkel om sparen. De tariefsverhoging is een structureel element. Er wordt een deel gespaard, dat waarschijnlijk gebruikt wordt om de rentetop af te toppen. Met de doorwerkende tariefsverhoging ontstaat er ook een basis voor investeringen. In totaal is er dan dekking voor investering van 80 tot 90 miljoen euro en daarmee kan er eind 2014 ook een besluit worden genomen over de investering. Dat betreft dan de waterzuivering. Bij het watersysteem is geconstateerd dat de tarieven de afgelopen jaren zijn geëgaliseerd, interend op de reserves. Afsproken is dat aan de kostenkant een verhoging van hooguit de inflatie plaatsvindt. Ook de tarieven moeten op termijn met hooguit een inflatiepercentage stijgen, maar doordat de laatste jaren uit de reserves is geput, is er een (extra) tariefsverhoging nodig. Met een verhoging van 1,5% boven de inflatie komt men in 2018 uit op kostendekkende tarieven.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

De heer Woittiez (VVD) vraagt of inderdaad dit beleid tot 2018 geldt en of de extra verhoging na 2018 vervalt.

De heer Kromwijk licht toe dat de voorjaarsnota vier jaar vooruitkijkt. Dat valt samen met het feit dat na 2018 kan worden volstaan met een tariefsverhoging met enkel het inflatiepercentage. Dat staat wel in de voorjaarsnota, maar mogelijk kan dat wat helderder worden opgeschreven.

De heer Woittiez (VVD) vraagt het college om dat nog eens helder aan te geven dat het gaat om een concrete, tijdelijke verhoging, waarna wordt teruggegrepen op de geïndexeerde nullijn. Daarmee zou worden voldaan aan de geest van het amendement.

Mevrouw Van der Nat (PvdA) merkt op dat in het voorstel helder staat dat het gaat om een tijdelijke verhoging, tot 2018.

De heer Woittiez (VVD) geeft aan dat de VVD-fractie graag ziet dat beide aspecten ook worden opgenomen in het besluit.

De heer Verheul (CDA) constateert op basis van de woorden van de heer Kromwijk dat het amendement dan overbodig is.

De heer Woittiez (VVD) vermoedt dit ook, als het besluit wordt aangepast.

De heer Verweij (CU) merkt op dat er nu een besluit ligt om 6,4 miljoen euro te storten in de bestemmingsreserve voor de rwzi. Met de voorstellen in deze voorjaarsnota komt daar volgend jaar 1,5 miljoen euro bij, het jaar erop 3 miljoen euro, het jaar daarna 4,5 miljoen en het jaar daarna 6 miljoen euro. Daarmee is de grondslag ontstaan voor de jaren erna (met een structureel bedrag van 6 miljoen voor de rwzi in Utrecht). Hij vraagt het college om na de zomer een helder overzicht te geven van het voorstel voor de bekostiging van de rwzi.

De heer Kromwijk geeft aan dat het college nog werk moet maken van de aangenomen motie over het bedrag van 6,4 miljoen euro. Het college wil in september reageren op die motie. Hij zegt toe om in die reactie ook het overzicht voor de financiering van de rwzi op te nemen. **(actiepunt 280)**

De heer Verweij (CU) merkt op dat moties worden aangenomen om uitgevoerd te worden. Het is vreemd dat het college nog nadenkt over een aangenomen motie.

De heer Kromwijk vervolgt dat in de Burap inderdaad melding is gemaakt van een structurele meevaller van 700.000 euro. Uit de jaarrekening heeft men ook kunnen opmaken dat er minder uit de reserves is geput dan verwacht. Dat betekent dat men al wat eerder dan in 2018 op het punt komt dat er niet langer uit de reserves hoeft te worden geput. Het ziet ernaar uit dat ook in 2014 minder uit de reserves hoeft te worden geput dan begroot. Dat zijn elementen waarvan het college zegt dat ze reden kunnen zijn om de 1,5% boven de inflatie naar beneden bij te stellen. Tegelijkertijd dreigen er ook tegenvallers, zoals de claim op de provincie voor het muskusrattenbeheer die mogelijk niet wordt gehonoreerd en de kosten voor de verkiezingen. Daar moet men ook rekening mee houden. Voor de inflatie-index ligt de peildatum (voor de begroting van 2015) op november/december 2013. Het uitgangspunt voor de index is dus al bekend.

De heer Van der Maat stelt dat er altijd gebaggerd moet worden. Door de bezuinigingen heeft men enige vertraging opgelopen. Ook is er weer nieuwe bagger. Uiterlijk begin 2015 komt het college met een stappenplan om te kijken hoe het nieuwe baggerprogramma 2015-2020 kan worden ingevuld, rekening houdend met nieuwe ontwikkelingen, zoals het meer betrekken van ingelanden bij het programma.

Mevrouw Van der Vorm geeft richting de heer Ypma aan dat de investeringen voor AQUON overeenstemmen met de businesscase. Degene die iets inbrengen, krijgen dan iets en degenen die niets inbrengen, moeten iets betalen. Afspraken hierover zijn bij de eerdere besluitvorming in het algemeen bestuur vastgesteld. Het algemeen bestuur is geïnformeerd over de huidige stand van zaken. Er zit nu een goede directeur, het gaat de goede kant op, maar het college komt er vast nog een keer op terug; het is nog niet zo dat de beoogde situatie al is bereikt.

Tweede termijn

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

De heer Ypma (Bedrijven) stelt dat het baggerprogramma langzaamaan afgerond zou moeten worden, waarna baggeren wordt opgenomen in het reguliere beheer en onderhoud. Waarom komt er nu dan een nieuw baggerprogramma?

De heer Woittiez (VVD) vermoedt dat hij de mening van de heer Kromwijk goed verwoordt als hij zegt dat de 1,5% boven de geïndexeerde nullijn tot 2018 geldt en dat dit zal worden toegevoegd aan besluit 3. Hij concludeert dat de heer Kromwijk dit bevestigt. Gezien die toezegging trekt hij het amendement in.

Beantwoording

De heer Kromwijk geeft aan dat hij voorafgaand aan de stemming mogelijk nog een aanvulling op het besluit zal uitreiken. Hij overlegt met de heer Woittiez.

De voorzitter constateert dat de beraadslagingen over dit agendapunt zijn afgerond.

6.1A Handhavingsvisie en buiten werking stellen eerder beleid

Eerste termijn

De heer Ypma (Bedrijven) is blij dat de twee principes (de vervuiler betaalt en de onderhoudszorg) in prioriteit zijn aangegeven. Hij verwacht nog een aanvulling wat betreft de manier waarop er bij de handhaving mee wordt omgegaan. De relatie met bijvoorbeeld aanschrijvingen is niet helder en hij vreest dat de onderhoudszorg als eerste aan de beurt is en dat de betreffende persoon moet proberen om kosten te verhalen op de vervuiler.

Beantwoording

De heer Van der Maat licht toe dat deze visie zal worden uitgewerkt in het handhavingsbeleid. Daarnaast zullen handhavers worden opgeleid, zodat er op een eenduidige manier wordt gewerkt.

De voorzitter schorst daarop de vergadering van 17.05 tot 17.15 uur.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de heer Kromwijk.

De heer Kromwijk licht toe dat in overleg met de heer Woittiez een besluitpunt 3 is toegevoegd aan de besluiten, als ingelaste toelichting op besluitpunt 2.

De heer Verheul (CDA) concludeert dat er inhoudelijk niets is veranderd.

De heer Kromwijk licht toe dat het gaat om een verduidelijking.

Mevrouw Van der Nat (PvdA) is wat verbaasd over de gang van zaken. Het is wat wonderlijk dat de portefeuillehouder overlegt met de oppositie over een amendement dat nog niet eens op tafel ligt. Inhoudelijk heeft ze overigens niets tegen deze amendement.

De heer Verweij (CU) pleit ervoor om zo spoedig mogelijk na de zomer met elkaar te spreken over de opbouw van de gelden die nodig zijn voor de investering in de nieuwe rwzi.

Mevrouw De Kruijf (Bos- en Natureigenaren) ondersteunt dit voorstel van harte. De bespreking vindt bij voorkeur plaats in de commissie BMZ. Ze heeft de indruk dat er niet wordt gespaard voor het totaalbedrag, maar voor de dekking van een financieringsconstructie. Daar wil ze graag meer inzicht in hebben.

De heer Boot (WN) ondersteunt het voorstel van de heer Verweij ook van harte.

De heer Van der Zaag (AWP) sluit zich hierbij aan.

De heer Kromwijk wijst op zijn eerdere toezegging om in september terug te komen op de wijze waarop het college wil sparen voor de nieuwe RWZI Utrecht. Hij is het niet eens met mevrouw Van der Nat: het ging om een verduidelijking van het besluit, geen inhoudelijke wijziging.

Mevrouw Van der Nat (PvdA) merkt op dat het haar niet gaat om de inhoud, maar om de wijze waarop nu is gehandeld. Het college had ook kunnen besluiten het op een stemming over het amendement aan te laten komen.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

De voorzitter merkt op dat hij ook was vergeten om de heer Woittiez te vragen het amendement formeel in te dienen. Al met al is het goed gekomen.

Besluitvormend deel

5.1B Moties bij algemene beschouwingen

De voorzitter merkt op dat motie 4 is aangehouden en dat daarmee alleen motie 3 overblijft.

De heer Ypma (Bedrijven) ziet geen toegevoegde waarde voor de normale manier van werken van het waterschap.

De heer Verkaik (W@I) vindt het een overbodige motie: bij ieder bestuursvoorstel moet automatisch de afweging ten aanzien van duurzaamheid gemaakt worden.

De voorzitter brengt motie 3 in stemming:

Tegen de motie stemmen de heren Ypma en Kupers van de fractie Bedrijven en de heren Verkaik en Terpstra van de fractie Waterschap@Inwonersbelangen.

Voor de motie stemmen alle overige fracties.

Daarmee is de motie aangenomen met 21 stemmen voor en 4 tegen.

5.2B Jaarrekening en Jaarverslag

Besloten wordt de aanbevelingen 1 tot en met 3 uit het advies over te nemen.

Voorts wordt besloten:

1. de jaarrekening en het jaarverslag 2013 ongewijzigd vast te stellen;
2. het negatieve exploitatieresultaat van 2.508.000 euro (afgerond) volgens onderstaande verdeling te verrekenen met de algemene reserve.
3. de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves van het negatieve exploitatieresultaat van 2.508.000 euro te verrekenen op basis van de gerealiseerde netto-belastingopbrengsten en netto-lasten per belastingcategorie in 2013.
4. de verdeling van watersysteemheffing per belastingcategorie vast te stellen conform het besluit Wijziging kostentoedelingsverordening 2009 Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden:

- Watersysteemheffing ingezetenen	-729.000 euro	onttrekking
- Watersysteemheffing gebouwd	-1.553.000 euro	onttrekking
- Watersysteemheffing overige ongebouwd	-452.000 euro	onttrekking
- Watersysteemheffing natuur	-16.000 euro	onttrekking
- Watersysteemheffing totaal	-2.750.000 euro	onttrekking
- Zuiveringsheffing	242.000 euro	toevoeging
- Resultaat	-2.508.000 euro	onttrekking

5.3B Begrotingswijziging

De heer Ypma (Bedrijven) stelt dat de begrotingswijziging niet nodig is, maar dat de fractie Bedrijven voor zal stemmen.

Besloten wordt dat:

1. de totale begrote netto-kosten worden verlaagd met 1,690 miljoen euro;
2. de begrote onttrekking aan de reserves in 2014 van 3,4 miljoen euro wordt verlaagd met 1,690 miljoen euro tot een onttrekking van 1,710 miljoen euro;
3. de begrote investeringsuitgaven naar beneden worden bijgesteld met 2,818 miljoen euro tot een totaal van 38,586 miljoen euro;
4. een bedrag van 2.686.800 euro kredietruimte van M39400 'GOP Kaden 2006-2010' wordt overgeheveld naar M421100 'GOP Regionale Waterkeringen 2011-2020'.

5.4B Voorjaarsnota

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

Mevrouw Bodewitz (PVDD) merkt op dat het stoppen met vuilvissen nu als onderzoeksmogelijkheid is opgenomen. De PVDD-fractie heeft bezwaren tegen het bezuinigen op vuilvissen, maar begrijpt dat de mogelijkheid eerst nog nader zal worden onderzocht.

Besloten wordt:

1. kennis te nemen van de relevante ontwikkelingen zoals verwoord in hoofdstuk 2;
2. in te stemmen met de doorvertalingen hiervan per thema zoals verwoord in hoofdstuk 3 en deze als uitgangspunten te hanteren voor het beleid in de begrotingsjaren 2015-2018;
3. de voorstellen voor de tariefsverhoging met 1,5% boven de inflatie-index te laten gelden voor de periode 2015 tot en met 2018.
4. de voorjaarsnota als uitgangspunt te nemen voor het opstellen van de begroting 2015 en hierbij rekening te houden met de mogelijkheid om de tariefsverhoging van 3,5 % genoemd in de voorjaarsnota verder te beperken.
5. in te stemmen met de lijn van voorstellen die in hoofdstuk 3 gedaan worden om verdere bezuinigingen na 2016 te onderzoeken;
6. in te stemmen met de lijn van bezuinigingsvoorstellen voor 2015 en 2016.

Besluitvormend deel hamerstukken

6.1 Handhavingsvisie

Besloten wordt:

1. de Handhavingsvisie vast te stellen;
2. het Algemeen Handhavingsbeleid Milieu- en Waterstaatswetgeving Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 1999 in te trekken, met ingang van de datum dat het door het college vast te stellen Handhavingsbeleid van kracht wordt.

6.2 Verkiezingen

Besloten wordt:

1. ten aanzien van de communicatieaanpak in te stemmen met de mediumvariant, zoals omschreven in het discussiestuk over de communicatieaanpak van de waterschapsverkiezingen;
2. een bedrag van 1.290.000 euro beschikbaar te stellen voor de voorbereiding en uitvoering van de waterschapsverkiezingen, te dekken uit de Bestemmingsreserve verkiezingen en de daarvoor benodigde extra toevoeging van 490.000 euro aan deze reserve ten laste te brengen van het jaarrekeningresultaat 2014;
3. Houten aan te wijzen als plaats van vestiging van het hoofdstembureau, zijnde de vestigingsplaats van het waterschapskantoor;
4. ingaande 2015 de jaarlijkse toevoeging aan de Bestemmingsreserve waterschapsverkiezingen te verhogen tot een bedrag van 320.000 euro.

Informerend deel

7.1 Mededelingen

De voorzitter wijst op het bericht dat het algemeen bestuur heeft ontvangen over de ziekte van de voormalige dijkgraaf Daan Vergunst. Hij stelt voor om hem namens het algemeen bestuur beterschap en sterkte te wensen, alsmede een fruitmand te sturen.

De voorzitter wijst op de ontwikkelingen bij de BghU: enkele weken geleden dreigde Nieuwegein niet mee te gaan doen. Er lag al een besluit, maar men heeft Nieuwegein toch weer aan boord weten te krijgen, waarmee ook Houten binnen boord bleef. Bij de gemeenten Zeist en Lopik heeft de raad ook al besloten tot deelname. Bij Bunnik, Nieuwegein en Houten moet de raad nu nog het collegebesluit bevestigen.

De heer Van der Maat meldt dat op maandag 7 juli mensen bij het waterschap een petitie komen indienen over een tuinhuisje in Stichtse Vecht. Het collegestandpunt is helder: wie de wet overtreedt, moet ook de gevolgen aanvaarden.

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

7.2 Ingekomen stukken

a. Zesde opzet rekenkamercommissieonderzoek

De heer De Beaufort (Bos- en Natuureigenaren) stelt dat er een goede opzet ligt, die ook in tijd vrij beperkt is. Het gaat allereerst om een verkenning van samenwerkingen. Die beperkt zich tot de samenwerking tussen en met (semi-)overheden. Hij stelt voor ook te kijken naar de samenwerking met particuliere eigenaren.

De heer Reerink (PvdA) leest in het stuk dat er nog een vraag nader zal worden uitgewerkt. Het interesseert de PvdA-fractie in het bijzonder hoe het algemeen bestuur zicht krijgt op beleid en uitvoering in een gemeenschappelijke regeling. Tweede vraag is hoe een algemeen bestuur kan sturen op beleid en uitvoering.

Mevrouw Tutein Nolthenius (WN) licht toe dat ook de WN-fractie blij is met de gekozen onderwerpen. De WN-fractie hecht echter veel waarde aan onafhankelijk onderzoek. Die onafhankelijkheid is nu niet geborgd en ze pleit ervoor dat een externe partij het onderzoek uitvoert, met de begeleiding van een interne medewerker. Een kostenraming ontbreekt: is het de bedoeling dat de Rekenkamercommissie ook de kosten van de interne medewerker draagt?

De heer Woittiez (VVD) neemt kennis van het stuk.

Mevrouw De Bont (CDA) vraagt de WN-fractie welke extra waarde zij hecht aan een onafhankelijke onderzoeker.

Mevrouw Tutein Nolthenius (WN) stelt dat een interne onderzoeker mogelijk minder vrij handelt of denkt en beïnvloed kan worden door de organisatie.

De heer Verweij (CU) dankt het algemeen bestuur voor de suggesties. De vraagpunten van de heer Reerink raken de kern van het onderzoek. Wat betreft de onafhankelijkheid zegt hij toe de boodschap mee te nemen. Daar worden ook waarborgen voor ingebouwd. De reden om het onderzoek zo te houden hangt samen met kosten en de beperkte beschikbare tijd.

De voorzitter meldt dat de interne medewerker die wordt belast met het onderzoek, zal worden gevrijwaard van andere taken. Richting de heer Woittiez merkt hij op dat een dergelijk agendapunt wel mag worden aangegrepen voor een gedachtewisseling.

De heer Woittiez (VVD) stelt dat de discussie nu toch uitmondt in een soort toetsing van de Rekenkamercommissie. Als dat het doel is, had het onderwerp anders geagendeerd moeten worden.

De voorzitter stelt dat het algemeen bestuur daarover besluit.

De heer Verweij (CU) licht toe dat de verordening voorschrijft dat de Rekenkamercommissie het voorgenomen onderzoek meldt bij het algemeen bestuur. Het lijkt hem dat er dan ook ruimte moet zijn om suggesties mee te geven.

9. Rondvraag

De heer Van den Hoeven (Agrariërs) wijst op een dijkschouw die is gehouden. Op 1 juli is er een open huis gehouden bij de Enkele Wiericke. Ingelanden konden meevaren en zien hoe de dijk is opgeknapt. Geconstateerd werd dat er nog vier zwakke plekken zitten in de dijk. Deze gaat men later nog aanpakken. Bij het fietspad staan drie populieren van 30 m hoog, in de teen van de dijk. Op zijn vraag wanneer die gekapt zouden worden, gaf men aan dat eerst biologen zouden moeten komen kijken. Die populieren vormen een gevaar voor de hele dijk, als ze bij een storm omwaaien.

De heer Van der Maat geeft aan dat hij de populieren ook heeft zien staan, hij pakt het signaal op.

Mevrouw Bodewitz (PVDD) wijst op het bericht dat in de Maas bij metingen drugs zijn aangetroffen. Nergens in Europa wordt meer MDMA in het rioolwater aangetroffen dan in Amsterdam, Utrecht en Eindhoven. In Noord-Brabant willen verschillende partijen dit probleem aanpakken, bij de bron. Hoe gaat De Stichtse Rijnlanden om met dit vraagstuk?

Mevrouw Van der Vorm heeft het artikel ook gelezen. De gemeente Eindhoven wil het probleem aanpakken en het zou ook de gemeente Utrecht moeten zijn om iets te doen met de bronaanpak. Het waterschap is vooralsnog niet van

Notulen vergadering algemeen bestuur

d.d. 2 juli 2014

CONCEPT

plan om via de zuivering iets te gaan doen. Het klopt dat er MDMA-resten zijn gevonden, maar er zijn geen eisen die aan het effluent worden gesteld. Het is ook niet zo dat het waterschap op dit moment iets zou kunnen doen in de vorm van zuivering.

10. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 17.45 uur.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 2 september 2014,

Voorzitter,

P.J.M. Poelmann

Secretaris,

J. Goedhart

Advies jaarrekening 2013 van de commissie BMZ aan het algemeen bestuur HDSR

Geachte leden van het algemeen bestuur,

De commissie BMZ adviseert het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden rechtstreeks over de jaarrekening 2013 HDSR. Als woordvoerder van deze commissie wil ik graag het volgende naar voren brengen.

Op 28 mei 2014 heeft er een technische bijeenkomst plaatsgevonden. Op 11 juni 2014 is de jaarrekening in de commissie BMZ besproken. Tijdens de vergadering is, onder gewaardeerd voorzitterschap van de heer Woittiez, de jaarrekening en het controlerapport van de accountant besproken. Voor de beantwoording van de gestelde vragen wordt verwezen naar de notulen BMZ. Ik wil hierbij onze dank en waardering uitspreken richting de portefeuillehouder voor de beantwoording van de vragen en aan de betrokken ambtenaren voor de wijze van ondersteuning.

Algemene conclusie:

De commissie spreekt haar waardering uit voor de heldere jaarrekening. Het is positief dat ondanks een negatief resultaat er goede ontwikkelingen hebben plaatsgevonden en hierdoor een beter resultaat is gerealiseerd dan in de aangepaste begroting 2013 is berekend.

Aanbevelingen:

De commissie heeft de volgende aanbevelingen voor het algemeen bestuur:

1. Bestemmingsreserve RWZI – Utrecht

Verzoek om conform het AB besluit van 4 juli 2012 de bestemmingsreserve RWZI - Utrecht te vermelden in de jaarrekening 2013. Er hebben nog geen financiële mutaties op de bestemmingsreserve RWZI - Utrecht plaatsgevonden.

2. Sterker sturen op prestaties

Advies om de komende jaren meer te sturen op prestaties. De samenhang met de andere prestatie-indicatoren is van groot belang voor de voortgang en de bewaking.

3. Aandacht voor investeringslimiet

Advies om het investeringsvolume nauwlettend te volgen en op een realistisch en uitvoerbaar niveau vast te stellen.

Conform het verzoek is de bestemmingsreserve RWZI – Utrecht in de vast te stellen jaarrekening 2013 op pagina 14 verwerkt. Aan het algemeen bestuur wordt gevraagd om de aanbevelingen 2 en 3 over te nemen en te verwerken in de planning en control cyclus.

Advies:

De commissie BMZ adviseert het algemeen bestuur de jaarrekening 2013 vast te stellen. Ook adviseert de commissie akkoord te gaan met de mutaties van de reserves, zoals in het voorstel van het college is weergegeven.

Namens de commissie BMZ,
Joop Verheul

Algemene beschouwingen 2014

Veilige dijken, droge voeten, voldoende en schoon water, dat willen we allemaal. Daar staan we als Water Natuurlijk nu niet verder bij stil. Wel willen we stil blijven staan bij wat Water Natuurlijk verder nog belangrijk vindt de komende jaren.

Veranderagenda

2013 heeft in het teken gestaan van veel bestuurlijke onrust. We hebben afscheid genomen van twee hoogheemraden en een secretaris-directeur, er was de nodig onrust binnen het ambtelijk apparaat en we waren getuige van een paar acties van leden uit dit AB die naar onze mening de grenzen van de politieke omgangsvormen benaderden, zoniet overschreden en die zeker niet bouwden aan vertrouwen.

Dat alles was in gang gezet door een plotseling tekort van 6 mio in september 2012. Achteraf gezien -en ik zeg dat met enige schroom- had ons niets beters kunnen overkomen om de al zo lang gewenste veranderingen in gang te zetten. Het heeft de sluizen voor ambtelijk en bestuurlijke vernieuwing wagenwijd opengezet. Veranderingen gaan lang niet altijd vanzelf, maar moeten vaak worden afgedwongen, doorgaans door een impuls van buitenaf. We kunnen nu constateren, dat we in rustiger vaarwater zijn aangeland en dat er een koers is uitgezet die steeds helderder wordt. Al klotst het water nog wel eens over de rand. Maar dat kan een modern waterschap wel hanteren.

Taakopvatting

De EU constateerde het in 2012 en de OECD deed dat ook: wij gaan niet goed om met het doorberekenen van de kosten van het waterbeheer. Waterdiensten worden niet of onvoldoende in rekening gebracht bij degenen die er direct profijt van hebben. Water Natuurlijk wil daarom een discussie over de vraag: wat behoort bij onze reguliere taakuitvoering, wat is service en voor welke diensten moet worden betaald? Is het normaal dat wij i.c. de belastingbetaler 5 miljoen investeren in de wateraanvoer naar de fruitteelt voor de nachtvorstbestrijding, terwijl alleen die fruitteelters daar baat bij hebben? Dat is toch gewoon een dienst die wij leveren, net zo als de boer ons een blauwe dienst levert door tijdelijk water op zijn land te bergen. Daar betalen wij toch ook voor?

Daarbij is het argument: "we moeten ons bij onze kerntaken houden" absoluut zinloos, als we het niet eerst samen eens worden over de precieze inhoud daarvan. Die discussie hoort wat ons betreft thuis in de UvW en moet resulteren in een nieuwe kostentoedelingverordering.

Burgerparticipatie

De tijd van: 'u vraagt en wij draaien' is voorbij. De ingelanden hebben een eigen verantwoordelijkheid bij het oplossen van hun (water) problemen. Het waterschap moet niet alles meer zelf willen doen. Die beweging is al ingezet met de invoering van het zg 'open planproces' nav de ervaringen in het Kamerikse. Onze ingelanden zijn de echte ervaringsdeskundigen bij het oplossen van specifieke waterproblemen. Geef ze de verantwoordelijkheid door aan de voorkant mee te denken over oplossingen. Dus niet pas samen kijken naar de ENE oplossing van ons, maar het samen vinden van DE oplossing. Experimenteer met partieel zelfbestuur van een peilvak, maar pas op dat de samenhang in het waterbeheer niet verloren gaat. Beloon regionale/lokale burgerinitiatieven die bijdragen aan het waterbewustzijn (awareness gap OECD) of die bijdragen aan onze doelrealisatie.

Samenwerking

In het buitengebied is er veel meer samenwerking mogelijk. Zo kan het maaien van de bermen van wegen die langs watergangen liggen misschien worden meegenomen als de watergangen worden gemaaid, uiteraard tegen een vergoeding van de wegbeheerder. Verder kunnen de BOA's van bijvoorbeeld de Visserijwet en de Vogelwet samenwerken met de handhavers van het waterschap.

Verder is er veel meer te verdienen en veel meer motivatie om samen met anderen taken uit te voeren en problemen op te lossen dan om te fuseren, samen te voegen en grotere, vaak loggere en met meer bureaucratie gepaard gaande organisaties te vormen. WN kiest dan ook nadrukkelijk voor verdergaande vormen van samenwerking boven fusies van waterschappen in het algemeen en voor HDSR in het bijzonder.

Kostenontwikkelingen

Het streven om de kosten niet meer te laten stijgen dan de inflatie geeft extra druk op het zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden. Daarbij willen we niet de crisis afwentelen op ons milieu en onze natuur. Ook de veiligheid van mensen, have en goed kan niet ter discussie staan. Dat betekent slim investeren in de rwzi van Utrecht en in het oplossen van de zwakke punten van onze waterkeringen. De grootste bezuinigingen moeten echter uit het watersysteem en de bureaucratie komen. Bijna een derde van de kosten in dit waterschap wordt uitgegeven aan personeel. Wij zien de neiging om steeds meer te leveren, maar het gaat juist om minder, korter, directer, duidelijker en nuttiger.

In het watersysteem zijn grote besparingen mogelijk door het afbouwen van de collectieve hoogwatervoorzieningen, het vergroten van de peilgebieden met behulp van geregisseerde onderwaterdrainage, het concentreren van de muskusrattenbescherming op de waterkeringen die kwetsbaar zijn voor de muskusratten, het selectiever maaien van de waterplanten en het meer inschakelen van de eigenaren bij het onderhouden van de watergangen.

Samen met de grens van gemiddeld 30 mio/jaar investeren, de geïndexeerde nullijn en het stoppen met het afbouwen van de reserves gaan we een gezonde financiële toekomst tegemoet.

Meer aandacht voor stedelijk water

Water voegt een extra dimensie toe aan de stedelijke omgeving. Of het nu gaat om een druk bezocht viswater, een klaterende fontein of om een verstilde vijver, waarin zich de gebouwen weerspiegelen, in alle gevallen is water een verrijking van het leven in de stad. Maar behalve leuk en mooi is water in de stad ook bedoeld om overvloedige regenval tijdelijk te bergen en de klimaatregulering in de stad is ook voor een groot deel afhankelijk van het stedelijk waterbeheer. Water Natuurlijk vindt dat de inspanning voor de stad en het platteland meer in evenwicht moet komen. Het waterschap ontvangt nu driekwart van de inkomsten voor het watersysteem van stedelingen en besteed driekwart van de uitgaven op het platteland. Het oplossen van deze discrepantie moet komen uit het bezuinigen van de kosten van het waterbeheer, het meer aandacht geven aan het stedelijk water en een andere kostentoerekening, gebaseerd op het principe 'de gebruiker/vervuiler betaalt'.

Rioolwaterzuiveringsinstallaties bron van innovatie

Op het gebied van de rioolwaterzuivering spelen grote landelijke ontwikkelingen, zoals het terugwinnen van energie en grondstoffen uit rioolwater. Water Natuurlijk is voorstander van deze duurzame ontwikkelingen en wil hier actief in participeren en een grote bijdrage leveren op het gebied van resultaatverbetering en kostenefficiëntie. Hierbij kijkt Water Natuurlijk nadrukkelijk verder dan het eigen waterschap.

Het water dat uit de rioolwaterzuiveringen komt mag de kwaliteitsdoelstelling van het oppervlaktewater zoals afgesproken binnen de Kader Richtlijn Water niet in de weg staan. Is dit wel het geval, dan wil Water Natuurlijk dat de betreffende vervuiling bij de bron wordt

Algemene beschouwingen CDA-HDSR 2014.

Het jaar 2013 was in veel opzichten een belangrijk jaar voor HDSR. Allereerst kwam er een visie van het OESO over het functioneren van Nederlandse Waterschappen en de eerste symptomen van de veranderende werkwijze van HDSR uit het rapport "Bouwen aan vertrouwen" werden zichtbaar.

Mede dankzij de conclusies van het OESO over het Waterbeheer in Nederland is er duidelijkheid gekomen over het bestaansrecht van de waterschappen in Nederland. In zeer positieve bewoordingen heeft deze organisatie zich uitgesproken over het functioneren van de waterschappen en terecht heeft onze minister deze conclusies overgenomen.

De aanbevelingen uit het rapport "Bouwen aan vertrouwen" worden steeds beter in de praktijk gebracht. Het CDA constateert vooral, dat er meer eenheid is in het D.B. en dat de verantwoordelijkheden, rollen en taken van het D.B. in relatie tot de ambtelijke organisatie nu duidelijker zijn. Overigens maakt één zwaluw nog geen lente en zal dit proces hoge prioriteit moeten behouden. Het CDA hoopt dat de veranderende bestuurscultuur in deze participatie maatschappij bij zowel bestuur als medewerkers zich voortzet.

Goed rentmeesterschap

Onder goed rentmeesterschap verstaat het CDA betaalbaarheid, duurzaamheid en samenwerking. Deze kenmerken vinden we alom terug in de voorjaarsnota, die daarbij een realistische inhoud en een financieel toekomstbestendige koers uitstraalt.

De voorgestelde kaders van het streven naar kostendekkende tarieven, een geïndexeerde nullijn en een maximum aan het investeringsniveau van 30 miljoen euro zorgen voor financiële stabiliteit. Met deze uitgangspunten is de tariefsstijging beperkt en blijft het waterbeheer betaalbaar. Door zowel het tarief voor zuiveringsheffing als watersysteemheffing met 1,5 % meer te laten stijgen dan het begrote indexcijfer kunnen we sparen voor de RWZI-Utrecht en komen we tot kostendekkende tarieven voor watersysteembeheer.

Dus: "Eerste sparen dan uitgeven" deze houding spreekt ons aan. Als een goed rentmeester verschuiven we de problemen niet naar de toekomst. Deze voorstellen zijn dan ook zeer te prijzen. Bovendien komen de omvang van de reserves met deze tariefsstijging weer op een acceptabel niveau.

Uit recente informatie van de Burap en de jaarrekening blijkt overigens, dat er structurele financiële voordelen te verwachten zijn van ca. € 700.000.- per jaar. Het CDA vraagt het DB in dit kader te bezien of het haalbaar is de 1,5 % stijging voor zowel zuiveringsheffing als watersysteemheffing te verlagen naar 1 %.

Betaalbaarheid en kostentoedeling

De kosten van ons watersysteembeheer zijn relatief hoog, met name in de veenweidegebieden. Juist in deze gebieden ligt de uitdaging om via een slimmere aanpak goedkopere oplossingen voor het water beheer te creëren. Als voorbeelden van kostenbesparing wordt gedacht aan geen collectieve hoogwatervoorzieningen meer aanleggen, minder grondaankopen, minder nieuwe afvoersloten graven en het afstoten van het onderhoud van het zgn. snippergroen. Bovendien moet HDSR helder en transparant zijn en aangeven dat niet alles mogelijk is. Bewoners moeten weten wat wel kan en wat niet kan.

In de voorjaarsnota van 2013 hebben we gevraagd om een ambtelijke efficiëncytaakstelling. Uiterlijk 2016 is een aanvullende bezuinigingstaakstelling van 5 miljoen vastgesteld. Deze bezuinigingen komen voor een belangrijk deel voort uit minder baggeren en minder maaien. Het CDA vraagt zich af of met deze ingrepen deze posten niet te veel worden uitgehold.

Duurzaamheid.

Met de uitvoering van haar taken draagt HDSR bij aan verduurzaming van de samenleving. Het CDA zet zich zoveel mogelijk in op stapeling en inventief combineren van functies, waarbij economie en ecologie hand in hand gaan. Als voorbeelden kunnen worden genoemd:

- Stimulering hergebruik afvalwater
- Meer energie uit zuivering afvalwater halen
- Meer natuurlijk inrichting voor wateropslag
- Voldoende zoet water in droge periode voor zowel stad als platteland.

Meer met minder.

Vanuit de gedachte “Meer samenleving, minder overheid” streeft het CDA naar een bescheidener rol van de overheid, die ook kleiner kan zijn. Dat willen we bereiken door vermindering van regels en meer zelfwerkzaamheid, waardoor minder medewerkers en inhuur nodig zijn.

Samenwerking versterken.

Samenwerken is geen doel op zich, maar een manier van werken en samen kunnen we meer. Het CDA streeft naar een stijl van besturen waarbij het waterschap samenwerking met particulieren, bedrijven en andere overheden opzoekt en versterkt. Momenteel voelen de bewoners zich nog te weinig betrokken. Het waterschap moet goed weten wat er in de praktijk speelt en moet van buiten naar binnen werken. Samenwerking leidt veelal tot efficiënter werken en kostenverlaging.

Samenwerking in afvalketen

Met name in de afvalketen liggen kansen door innovatie en samenwerking. Hierbij liggen mogelijkheden voor efficiency winst en bezuinigingen.

Grondverwerving

Het CDA wil bij voorkeur zo min mogelijk grond verwerven. Bij gronden met bestemming wateropslag is de voorkeur van het CDA dat de gronden in eigendom en gebruik blijven bij de betreffende eigenaar en dat er afspraken gemaakt worden over het beheer en de vergoeding. Aan de gronden behoeven dan geen fysieke maatregelen te worden getroffen.

Veenweide: Zoeken naar slimme oplossingen

De problematiek van het veenweidegebied blijft de gemoederen goed bezig houden. Al in een eerder stadium heeft het CDA gevraagd naar een lange termijn visie van het meest wenselijke beheer van dit gebied en naar een lange termijn beleid met betrekking tot de bodemdaling. Gezien de grote verschillen in het soort veen en de dikte van de veenlaag zal hier ongetwijfeld maatwerk geleverd moeten worden en dit vraagt om een intensieve samenwerking van landgebruikers en waterschappen. Onze bestuurders zijn al decennia druk met veel vergaderen, beleggen van diverse symposia, schrijven van talloze rapporten en bedenken van innovaties. Moet ook deze cultuur niet veranderen? Tot nu toe is dit een aanpak over de bewoners en zonder de bewoners en wacht de praktijk op "daden".

"Functie volgt peil" of "peil volgt functie".

De discussie over het optimale slootwaterpeil was en blijft actueel.

De algemene democratie bepaalt de functie van een gebied en HDSR zorgt daarbij voor een passend peil. Het dictaat van "Functie volgt peil" is een misvatting, die als een top-down oplossing in het gebied is gedropt en bovendien onhaalbaar en onbetaalbaar is.

Het is terecht dat thans het begrip "Peil volgt functie" als de serieuze optie voor het gebied wordt geaccepteerd.

Delta plan agrarisch water.

De landbouworganisaties hebben een uitdagende visie over het waterbeheer op tafel gelegd. HDSR was zeer ingenomen met dit nieuwe beleid van de LTO. Hoe staat het nu met voortgang en introductie van dit beleid? Is het in ons werkgebied niet erg stil rond deze samenwerking?

Laatste algemene beschouwingen in deze bestuursperiode.

Deze beschouwingen zijn een soort testament voor onze opvolgers. Nieuwe verkiezingen zijn in voorbereiding, programma's worden geschreven en kandidaten melden zich.

Wat zouden we deze nieuwe mensen willen meegeven?

- Waterschappen blijven behouden, het is een belangrijke functionele bestuurslaag.
- Het waterschap heeft veel kennis en kunde in huis, maar zonder draagvlak kun je je ambities niet realiseren.
- De cultuur van het waterschap is gelukkig aan het veranderen. Samenwerking is een must en geeft mensen ruimte voor initiatief (bestuursstijl). Ook hier doet de participatie maatschappij haar intrede en er zijn veel participanten, denk aan de bewoners, gebiedscommissies, de agrarische natuurverenigingen, natuurorganisaties, landbouworganisaties etc.
- De tering zal naar de nering gezet moeten worden. Ondanks het toenemende aantal taken zal het budget niet meegroeien. Soberheid dus....
- Durf keuzes te maken voor waterveiligheid en wateroverlast.
- Graag zouden we zeer enthousiaste opvolgers willen hebben, die goed luisteren, betrokken zijn en willen investeren in kennis en kunde. Het WATERSCHAP is het ten volle waard!

Algemene beschouwingen bij de voorjaarsnota 2014

Algemeen Bestuur 2 juli 2014

Ruimte blijven zoeken

Sinds het aantreden van dit bestuur bevinden we ons in een economische crisis, en deze laagconjunctuur suddert nog steeds door. Dat is vervelend. Het is makkelijker om te werken in tijden van groei, waarin aan geld en mogelijkheden geen gebrek is. Een crisis leidt tot schuring. Ook als bestuur hebben we roerige jaren gehad.

Gelukkig levert schuring ook veel op. Een diamant gaat pas glimmen als 'ie geslepen is. De organisatie heeft laten zien dat ze in staat is om uitstekend werk te leveren binnen een vrij constante begrotingsomvang en tarieven, en we hebben een uitstekend weerstandsvermogen. We zijn trots dat het gelukt is om scherper aan de wind te varen, zonder snelheid te verliezen. Tegelijkertijd zijn we het met u eens dat we nog niet klaar zijn. We moeten de discussie blijven voeren waar de verantwoordelijkheden liggen en hoe extra inkomsten gegenereerd kunnen worden. Kosten voor investeringen kunnen worden doorberekend, wanneer alleen een specifieke sector of particulier er baat bij heeft.

Met name ten aanzien van het watersysteembeheer staan we voor een grote opgave. Hier bevindt zich de grootste onevenwichtigheid ten aanzien van de tarieven en de kostendekkendheid. Hoe houden we het veenweidegebied leefbaar en het watersysteembeheer betaalbaar?

Het huidige watersysteem is in de loop der eeuwen ontstaan en aangepast. Door toenemende verschillen in maaiveldhoogte, is het aantal peilgebieden de afgelopen decennia sterk gegroeid. We hebben 170 gemalen en 560 stuwen waarmee we de waterpeilen reguleren. Als we doorgaan op de huidige manier, waarbij het peil wordt afgestemd op de huidige functies, dan zullen er steeds meer kunstwerken nodig zijn en nemen de kosten voor onderhoud steeds verder toe. En dat is op de lange termijn geen houdbare situatie. Het is tijd om op een andere manier naar het watersysteem te kijken. Hoe kunnen we met minder kunstwerken het watersysteem op orde houden? Als leidend principe grijpen we terug op het bekende "functie volgt peil". Het blijft onverminderd van belang om op basis van dat principe het gesprek aan te gaan met gebiedspartners. Met grotere peilvakken is het niet vanzelfsprekend dat alle functies overal worden gefaciliteerd. Het leidt echter tot een robuuster watersysteem dat minder kwetsbaar is voor wateroverlast en verdroging. En dus tot duurzamer landgebruik, wat bovendien vele malen goedkoper is in beheer en onderhoud. We horen graag van u hoe u hier invulling aan geeft.

Overigens beschikken we al over een goed voorbeeld, namelijk het project Haarrijn. Hier hebben we gekozen voor het bouwen van een nieuw gemaal om wateroverlast te verminderen en tegelijkertijd de veiligheid te verbeteren. Twee kleinere gemalen en een

waterkering worden hierdoor overbodig, wat in de toekomst leidt tot een besparing op beheer en onderhoud. Bovendien is hier in de uitvoering aandacht voor ecologie en recreatie. In alle opzichten heeft dit project dus meerwaarde voor de burger, waar we het allemaal voor doen! We hopen dat er nog veel van dergelijke projecten zullen volgen.

Met het OESO-rapport hebben we een krachtige onderbouwing voor het waterschapswerk, maar ook zijn we gewezen op het 'awareness-gap'. Interessant genoeg is het vertrouwen in de overheid laag, maar het vertrouwen in de waterveiligheid enorm hoog. Het waterschap heeft een taak om de burgers aandacht en begrip bij te brengen voor het waterbeheer en de eigen verantwoordelijkheid daarin. Op de HDSR-website zagen we een heel informatief filmpje over het project Haarrijn, en op de website van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier staan filmpjes over dilemma's waar we als waterbeheerders mee geconfronteerd worden. Dit lijkt ons een hele goede manier om bewoners, scholieren etc. te laten kennismaken met het werk dat het waterschap doet. De aanloop naar de verkiezingen kan een goed moment zijn om dit ook voor andere projecten door te zetten, bijvoorbeeld een filmpje over de Hollandsche IJssel die we helemaal gaan opknappen of over de RWZI in Utrecht die we gaan toetsen aan duurzaamheid en innovatie binnen de financiële normen.

Ook het imago-onderzoek dat u volgend jaar gaat uitvoeren is wat ons betreft een goede bouwsteen voor een 'zichtbaarheidsstrategie'. We raden u dan ook aan om zowel burgers als medeoverheden en andere samenwerkingspartners te bevragen. Dit geeft ongetwijfeld waardevolle input om de communicatie en de kwaliteit van ons werk verder te verbeteren.

Zoals alle andere jaren, willen we tot slot expliciet aandacht vragen voor water in de stad en voor innovatie en duurzaamheid.

Logischerwijs ligt het zwaartepunt van het waterschapswerk in het landelijk gebied. Maar ook in de stad staan we voor een opgave. We hebben te maken met steeds verder toenemende verharding van het oppervlak. Dit leidt tot wateroverlast en hitte-eilanden. De verwachte klimaatverandering versterkt deze effecten. Water en groen in de stad is functioneel voor ons waterbeheer, maar vooral ook van waarde voor de bewoners. Het draagt bij aan de leefbaarheid, gezondheid en welzijn. Hier kunnen we de wateropgave verbinden met maatschappelijke opgaven. We willen u aansporen om samen met gemeenten te verkennen hoe we hier gezamenlijk aan kunnen werken. De stappen die u hierin wil zetten, zien we graag terug in het nieuwe Waterbeheerplan. Daarbij vragen wij u aandacht te besteden aan recreatief medegebruik en de toegankelijkheid van water, zowel binnen als buiten het stedelijk gebied. De crisis nodigt uit om hierin creatief te zijn, integrale oplossingen te zoeken en samen met andere partijen werk-met-werk te maken. Daarbij kan een duur lijkende oplossing meerdere doelen dienen en nog jarenlang voordeel opleveren omdat de beheer- en onderhoudskosten lager zijn. Door te bekni b belen op uitgaven, zijn de kosten later vaak hoger. *Penny wise, pound foolish.*

Dat geldt ook voor innovatie en duurzaamheid. We vinden het jammer dat er niet gekozen is voor toepassing van TDH op de RWZI in Nieuwegein, omdat de terugverdientijd te lang leek. We hopen dat hier in de toekomst anders naar wordt gekeken, zoals wij ook hebben ingebracht tijdens de behandeling van de speelveldverkenning voor de Grondstoffenvisie. Met een beperkte extra investering kunnen we grote stappen zetten. We hopen dat u met kracht blijft trekken aan het realiseren van energie- en grondstoffenfabrieken, waaronder bij de RWZI Utrecht.

Tot slot

Voorzitter, we hopen op een positieve reactie op onze vragen.

Rest ons de medewerkers, zowel in het beleid als de uitvoering, van harte te bedanken voor hun geleverde inspanning en de behaalde resultaten.

ALGEMENE POLITIEKE BESCHOUWING

bij de VOORJAARSNOTA HDSR 2014 (in vergadering Algemeen bestuur, 2 juli 2014):

Door maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing en internationalisering voldoen onze arbeidsmarkt en ons stelsel van publieke voorzieningen niet meer volledig aan de eisen van deze tijd. De financiële en economische crisis heeft dit eens te meer duidelijk gemaakt. De onderlinge betrokkenheid is in ons land van oudsher sterk. Om ervoor te zorgen dat dit zo blijft, moeten we onder ogen zien dat publieke regelingen en voorzieningen aangepast moeten worden.

Het is onmiskenbaar dat mensen in onze huidige netwerk- en informatiesamenleving mondiger en zelfstandiger zijn dan vroeger. Gecombineerd met de noodzaak om het tekort van de overheid terug te dringen, leidt dit ertoe dat de klassieke verzorgingsstaat langzaam maar zeker verandert in een participatiesamenleving. Van iedereen die dat kan, wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen voor zijn of haar eigen leven en omgeving.

Wanneer mensen zelf vorm geven aan hun toekomst, voegen zij niet alleen waarde toe aan hun eigen leven, maar ook aan de samenleving als geheel. Zo blijven Nederlanders samen bouwen aan een sterk land van zelfbewuste mensen. Een land met een compacte en krachtige overheid, die ruimte geeft en kansen biedt waar het kan en beschermt als dat nodig is, zodat niemand tussen wal en schip raakt. Elke Nederlander moet de kans krijgen om de veranderingen die ons wachten, in zijn eigen leven in te passen.

Deze woorden, mijnheer de voorzitter, sprak onze Koning uit bij zijn eerste Troonrede, september jongstleden.

De VVD volgt en steunt deze beweging naar de participatiemaatschappij. En stelt daarbij natuurlijk **Veiligheid voorop**.

Bij alle Deltabeslissingen blijft voor de VVD de basisveiligheid het uitgangspunt; evt. extra maatregelen vanwege de specifieke situatie van het achterland dienen volgens toepassing van het profijtbeginsel meer en meer kritisch afgewogen te worden, en niet zonder meer collectief gemaakt te worden: Profijthebbers mogen in onze ogen ook de kostendragers zijn.

In het verlengde hiervan wijst de VVD op de OESO-uitspraak dat in termen van profijtbeginsel het opvallend is hoezeer de agrariërs ontzien worden in de Nederlandse situatie. Het DB had toegezegd hun visie hierop te geven. Juist een dergelijke lange termijn doorkijk naar het agrarisch domein is gewenst in de ogen van de VVD. En ook voor beheersing van de uitpuilende watersysteembeheerkosten geldt: dat nieuw beleid volgens de benadering van de participatiemaatschappij en het profijtbeginsel door de VVD zeer verwelkomd wordt. En voor de aanpak van toekomstige hoogwatervoorzieningen geldt dat niet anders. In het kader van het beheersbaar houden van de kosten van het Watersysteembeheer lijkt ons een aanpassing van het beleid van de watergebiedsplannen onvermijdelijk. Wij verzoeken het DB dit najaar een eerste beleidsnota terzake naar het AB te brengen.

Zoals de VVD het ziet komen er twee sporen voor de HDSR in beeld, een eerste spoor dat HDSR ook zelf in de titel van zijn VJN aanduidt en een tweede spoor dat HDSR eigenlijk lijkt te vermijden tot nu toe. Ik licht beide sporen namens mijn fractie graag toe.

Het eerste spoor is duidelijk, het spoor dat u, tot tevredenheid van onze fractie, voorzichtig inslaat, het spoor van Sober EN Robuust (u mag van ons de titel van de VJN dus wijzigen).

Maar het tweede spoor lijkt door HDSR echt duidelijker ingeslagen te moeten worden, het spoor naar Minder EN Anders.

Minder, dat is met de breed aanvaarde motie Geïndexeerde Nullijn wel redelijk kaderstellend omarmd, en moet duurzaam verder uitgewerkt worden in sparen, besparen, temporiseren, faseren, prioriteren.

Naast Minder ook Anders, dwz wij staan de lijn voor om meer werk te maken van deregulering, privatisering, opschaling en fusering in uitvoering, legesheffing, vooral blauwe diensten, profijtbeginsel voor alles wat boven een strikt minimum gedaan wordt (zeker bij watertoevoeraangelegenheden).

We zijn er nog lang niet als HDSR, de koers moet verder om, naar zowel het spoor Minder en Anders als het spoor Sober en Robuust.

We prijzen ons als VVD-fractie gelukkig met het gegeven dat het denken over de participatiemaatschappij zo'n breed draagvlak heeft, van de collegae van het CDA (daar heet het dan solidariteit, in eigen kring) via D66, SGP en CU tot aan de collegae van de PvdA. In het verlengde van deze constatering rekenen we ook op "kamerbrede" steun voor de consequenties die we aan het participatiespoor gegeven willen zien, al te starten bij deze VJN.

Dank u wel voorzitter.

Reinout Woittiez, fractievoorzitter VVD

Algemene beschouwingen fractie Waterschap@Inwonersbelangen Voorjaarsnota 2014

Graag wil onze fractie beginnen met een compliment aan het College voor de duidelijke en inzichtelijke wijze waarop de financiële stukken dit jaar zijn gepresenteerd. Daarnaast is onze fractie verheugd dat het College een duidelijk andere financiële koers is gaan varen. Een koers van realisme en besef dat de bomen niet meer tot in de hemel groeien en er niet langer roofofbouw wordt gepleegd op de voorheen schier onuitputtelijk geachte reserves die nu achteraf toch niet zo onuitputtelijk blijken te zijn.

Gegeven de sterk ingeteerde reserves en de grote investeringen die op ons af komen waarvoor geen of te weinig voorzieningen zijn getroffen concludeert het College thans dat het noodzakelijk is om over te gaan op kostendekkende tarieven in een tijd waarin het veel bedrijven en particulieren nog niet echt voor de wind gaat. Jammer dat het besef om de tering naar de nering te zetten pas komt op het moment dat er nagenoeg geen financiële speelruimte meer over is en dat niet is geluisterd naar het pleidooi van onze en andere fracties om een gematigd investeringsniveau en het treffen van voorzieningen om de toekomstige uitgaven en investeringen het hoofd te bieden..

Onderdeel van de financiële dekking is een voorgenomen tariefstijging van 3,5% waarbij wordt uitgegaan van een begroot indexcijfer van 2%. In een tijd waarin het veel burgers en bedrijven nog niet echt voor de wind gaat vinden wij een dergelijke stijging aan de hoge kant. Ook onze fractie is van mening dat de realiteit gebiedt om te komen tot kostendekkende tarieven en een beperkte tariefstijging. Onze fractie is echter van mening dat de tariefstijging gelet op de lage inflatie kan worden beperkt tot maximaal drie procent. Overigens vraagt onze fractie zich af voor hoeveel jaar de extra stijging gaat gelden.

Het gemiddelde investeringsniveau van **gemiddeld** € 30 miljoen lijkt gegeven de noodzakelijke "spaaractie" voor de RWZI Utrecht wellicht toch nog aan de hoge kant. Om kosten te besparen zou gemikt moeten worden op **ten hoogste** €30 miljoen.

Financiële consequenties pag.2 /Bezuinigingen pag.5

Zoals eerder vermeld kan onze fractie instemmen met kostendekkende tarieven. De idee dat met de € 5 miljoen structurele bezuinigingen zowel gespaard kan worden voor : -het investeringsvolume van de RWZI Utrecht; -de jaarlijkse onttrekkingen uit de reserves kunnen worden teruggedrongen;- de tarieven van het watersysteembeheer kostendekkend worden gemaakt;- de reserves op het minimaal noodzakelijke niveau voor het weerstandsvermogen kunnen worden gebracht en overigens de reserves voor het watersysteem op een zodanig niveau worden gebracht dat er financiële ruimte is voor noodzakelijke investeringen en buffers worden opgebouwd, is naar het oordeel van onze fractie te mooi om waar te zijn. Wij hebben dan ook het idee dat hier vooral sprake is van wishfull thinking. Gezien het voorgaande zijn wij er niet gerust op dat de noodzakelijke tariefstijging beperkt zal blijven tot enkele jaren en het door ons gewenste niveau van 3%.

Gelet op het voorgaande is onze fractie er voorstander van dat de te verwachten structurele voordelen zoals aangegeven bij de Burap 2014 nr.1 vooral worden ingezet voor de financiering van financiële tegenvallers die zich inmiddels al hebben aangediend zoals onder meer, de Lekdijk (RWS), De MRB, de

Weerdsluis en de extra kosten van de verkiezingen. Mochten de structurele voordelen niet toereikend zijn dat dient een pas op de plaats te worden gemaakt bij nog aan te gane investeringen . Zoals wij vorig jaar al hebben betoogd leidt een verminderde investering van € 1 miljoen tot een vermindering van de exploitatie van € 80.000,-.

Zoals terecht wordt opgemerkt is er sprake van een fragiel evenwicht. In een dergelijke situatie is een behoudend financieel beleid van essentieel belang.

Ontwikkelingen pag. 4/Minder beschikbare middelen pag.9

Toestandafhankelijk onderhoud heeft de steun van onze fractie. Voorkomen moet echter worden dit zal leiden tot achterstallig onderhoud. Vraag is dan ook op basis van welke criteria dat onderhoud zal plaatsvinden. Illustratief in dit verband is een reactie van de aanwezigen tijdens een Gebiedsavond op 12 november 2013 (Nieuwsbrief 2 April 2014) op de mededeling van Hoogheemraad Kromwijk dat wellicht wordt gekozen voor het uitbetalen van schade in geval van wateroverlast " het waterschap dan vast helemaal niets meer doet om schade te voorkomen".

De fractie Inwonersbelangen zet vraagtekens bij de mogelijkheid om een fors deel van de bezuinigingen te realiseren door middel van een grotere efficiency. Als dat anno 2014 nog mogelijk is vragen wij ons af wat er in voorgaande jaren is gedaan om te komen tot een efficiënte bedrijfsvoering. Graag laten wij ons overtuigen door ons inzicht te verschaffen in de aard en de mate van de maatregelen die worden getroffen.

Onze fractie heeft er begrip voor dat een andere wijze van waterbeheer noodzakelijk is in het veenwiedegebied. Een goede dialoog tussen waterschap en bewoners kan daarbij leiden tot een betere balans tussen het functioneren van het waterhuishoudkundige systeem en de belangen voor gebruikers. Onze fractie mist in deze discussie node de positie van de provincie als regelgever op het gebied van de ruimtelijke ordening en daarmee van de functie die aan het gebied wordt toegekend.. De vraag doet zich verder voor in hoeverre het samenwerkingsverband VTH West hierin kan participeren. Onze fractie is er sterk voorstander van om het investeringsniveau voor het watersysteembeheer te versoberen en te temporiseren. Dit kan echter niet zonder tegelijkertijd een reservering te doen waaruit geput kan worden in geval van calamiteiten.

Strategische ontwikkelingen pag.4 / Afvalwaterzuiveringen pag.11

De transitie naar afvalwaterstromen wordt door onze fractie onderkend. Het innoveren en wegnemen van belemmeringen zal echter moeten plaatsvinden aan de hand van een duidelijke kosten/baten besef. Het geld kan immers maar één keer worden uitgegeven. Zoals de proef met de Neredainstallatie laat zien is de praktijk aanzienlijk weerbarstiger dan de theorie. De effectiviteit van de afvalwaterzuivering is leidend wat ons betreft voorop. De eventuele baten van een innovatieve installatie zullen afgezet tegen de meerkosten tot een voor de ingelanden verantwoorde beslissing moeten leiden.

Bezuinigingen na 2016 pag.5

De fractie Inwonersbelangen is er voorstander van dat potentiële bezuinigingsmaatregelen op termijn

grondig worden onderzocht. Het aanvaarden van meer wateroverlast zou onze fractie echter niet zonder meer voor zijn rekening willen nemen omdat daarmee de basis van het waterschap –het zorgen voor droge voeten- ten principale wordt aangetast. Iets anders is het als het aanvaarden van wateroverlast in bepaalde gebieden op voorhand als blauwe dienst zou worden aangemerkt. In geval van overeenstemming met de betrokken ingelanden is het wellicht aanvaardbaar als mogelijk extra instrument om bodemdaling tegen te gaan. (Zie ook Nieuwsbrief 2, Verslag Gebiedsavond).

Geen eigendom=geen onderhoud Pag.8

Na lezing van het voornemen omtrent het achterwege laten van onderhoud op keringen die niet in eigendom zijn bij HDSR rijst bij onze fractie de vraag in hoeverre het noodzakelijk geachte extra toezicht en handhaving valt te rijmen met de filosofie van de nieuwe keurbepalingen. Ons lijkt hier strijdigheid aanwezig. Een andere kwestie is dat de keringen vrijwillig in beheer en onderhoud zijn genomen door het Hoogheemraadschap dat derhalve volgens de legger onderhoudsplichtig is en blijft. Onze fractie is benieuwd hoe het College dit beheer en onderhoud weer voor rekening van de eigenaar denkt te gaan organiseren zonder dat dit tot rechtzaken gaat leiden aangezien de legger moet gewijzigd.

Boezemwatersysteem pag.9

Met het verlagen of naar polderniveau brengen van boezemwaterpeilen kunnen regionale waterkeringen verdwijnen. Naast een substantiële vermindering van het beheer van regionale keringen kan dit ook leiden tot robuuste peilgebieden. Vraag is echter in hoeverre de provincie hierin is gekend en daarmee kan instemmen. Gegeven het noodzakelijke draagvlak is dit een essentiële voorwaarde. De keerzijde van dit voornemen is dat dit wellicht noopt tot aanvullende hoogwatervoorzieningen en aangepaste peilbesluiten.

Meerjarenperspectief

Ten aanzien van het meerjarenperspectief verwijst onze fractie naar de hiervoor gemaakte opmerkingen waarbij een blijvend sluitende begroting uitgangspunt vormt hetgeen betekent dat feitelijke en potentiële financiële tegenvallers op voorhand worden gecompenseerd. Voorkomen moet worden dat opnieuw een beroep moet worden gedaan op de reserves. Het betekent ook dat de investeringen in de RWZI Utrecht in welke vorm dan ook topprioriteit dient te krijgen. Dit betekent dat de overige investeringen daaraan ondergeschikt zijn en dat het totale niveau wat onze fractie betreft niet mag uitstijgen boven het niveau van € 30 miljoen, incl. RWZI dat door onze fractie als maximum wordt gezien. Ons motto is en blijft, eerst sparen dan pas uitgeven.

Fractie Inwonersbelangen

P.M.Terpstra /Juni 2014

AWP Algemene beschouwingen 2014

Het AB van HDSR gaat zijn laatste periode in. De vraag is wat nog kan worden bereikt tot de verkiezingen in Maart 2015

Een aantal punten willen we hierbij kort aan stippen waar volgens ons HDSR nog stappen kan zetten om de toekomst aan te kunnen als waterautoriteit.

Leven met water is het item voor de AWP, daarom aandacht voor recreatief medegebruik; meer belangen voor de burger mits dat economisch verantwoord is. Het onderwerp waterkwaliteit zou niet alleen op KWR moeten richten, maar ook op de beleving van de burger, bijvoorbeeld door helder water in de grachten van Utrecht. En een wandelpad langs de sluizen bij Cothen.

Veiligheid voor alles. Veilig wonen, werken en leven. Met de stijgende zeespiegel, meer neerslag en bodemdalingen in het verschiep is dit zowel langs de kust als de grote rivieren een grote uitdaging die prioriteit moet hebben. Het verhogen van onze dijken moet meer urgentie krijgen dan het huidige plan.

Bezuinigen kan niet zonder innoveren. Stel een innovatieprogramma op met helder doelstellingen.

Kom met een strategie/beleid op het voorkomen van hormoonverstorende stoffen (medicijnstoffen, hormonen, gewasbeschermingsmiddelen, etc...) in ons oppervlakte water.

Als laatste vragen wij aandacht voor de waterzuiveringen. Momenteel heeft HDSR 17 zuiveringen. Actueel zijn industrieën die verlaging kosten vragen of het zelf gaan doen. Dit vraagt om een lange termijn visie, waarbij ook rekening houden met ontwikkelingen op gebied van decentrale zuiveringen. Minder zuiveringen en flexibele capaciteit lijken de toekomst.

Algemene beschouwingen bij voorjaarsnota HDSR 2014

Meerjarenvisie voor periode 2015 - 2018

Geachte medebestuurders, geacht college,

Deze algemene beschouwingen wil ik als titel meegeven: **"De kansen voor de nieuwe bestuursperiode van ons waterschap"**.

Moment van de algemene beschouwingen

Het is deze bestuursperiode de vijfde (en de laatste) keer dat we in het bestuur van HDSR een algemene beschouwing met elkaar delen. We kijken in de voorliggende voorjaarsnota vooruit naar de komende periode van vier jaar. Met de waterschapsverkiezingen op 18 maart 2015 gaat het dus om een voorzet voor een nieuwe bestuursperiode. De goede zaken moeten we zeker voortzetten, een nieuwe bestuursperiode biedt echter ook nieuwe kansen.

Voorjaarsnota in het teken van bezuinigingen.

In de voorjaarsnota zijn bij de verschillende thema's de toekomstige ontwikkelingen benoemd. Toch staat deze voorjaarsnota "Sober maar Robuust" (net als de voorgaande voorjaarsnota) vooral in het teken van de bezuinigingen. Vanuit de ChristenUnie willen we voor de meerjarenvisie van het waterschap toch vooral de blik richten op de doelen die we met elkaar willen bereiken. In het tweede deel van deze algemene beschouwingen kom ik hierop terug.

Maar nu eerst de voorgenomen bezuinigingen. Goed dat HDSR kritisch blijft kijken naar de onderwerpen waar het werk beter en efficiënter gedaan kan worden. Verschillende bezuinigingsvoorstellen zijn echter niet de eerste keuze van de ChristenUnie.

Enkele concrete onderwerpen wil ik hierbij noemen:

- uitstellen waterveiligheid regionale waterkeringen op orde (pag 8, "uitstellen einddatum 2020")
- waterschap dat zich terugtrekt uit stedelijk gebied (pag 10, "afstoten areaal stedelijk gebied")
- stoppen met vuilvissen in de watergangen (pag 11)

De verschillende bezuinigingsopties en de consequenties hiervan zijn nog niet concreet in beeld gebracht. Als concreet voorbeeld wil ik noemen:

- verkleinen boezemsysteem (pag 9). Wat zijn de consequenties van dergelijke ingrepen voor wateraan- en -afvoer, de wateroverlast en watertekorten. De kosten (investeringen, afvoerkosten) duurzaamheid en niet op de laatste plaats de verschillende gebruiksfuncties.

De bezuinigingen concentreren zich op het watersysteembeheer. Het is voor de ChristenUnie niet duidelijk waarom er niet wordt gekeken naar de mogelijke efficiencywinst binnen het taakveld zuiveringsbeheer.

In deze voorjaarsnota worden de mogelijke bezuinigingen genoemd, de definitieve afweging moet nog worden gemaakt. Wij vinden het belangrijk dat ons AB bij de begrotingsbehandeling een goede afweging kan maken.

Daarom wil ik een concreet verzoek doen aan het college.

Van al de genoemde bezuinigingsvoorstellen zien we voor de begrotingsbehandeling 2015 graag een afwegingskader dat ons kan helpen als hulpmiddel bij de te maken afwegingen. Wat betekenen de voorgestelde bezuinigingen voor de volgende aspecten:

- omvang van de kostenbesparing
- realisatie waterschapsdoelen (waterveiligheid / waterkwantiteit / waterkwaliteit)
- duurzaamheid (energieverbruik, milieu en b.v. verschuiven kosten naar de toekomst)
- verschuiving van kosten naar medeoverheden
- imago van HDSR
- *mogelijk andere relevante aspecten*

Doelen die we met elkaar willen bereiken.

Een voorjaarsnota als kader van de begroting moet ook helder aangeven welke toekomstige doelen we willen bereiken. De Voorjaarsnota 2015-2018 loopt parallel met het nieuwe Waterbeheersplan HDSR (WBP). Na de zomer verwachten we hiervoor een eerste concept stuk. In de voorliggende Voorjaarsnota ontbreekt nog een doorkijk en de directe relatie met de doelen en onderwerpen in het nieuwe WBP.

Van uit de ChristenUnie wil ik voor de komende bestuursperiode speerpunten aanreiken:

1. Bescherming tegen water
2. Voldoende water voor iedereen
3. Zorgen voor schoon en gezond water

Deze punten zullen de meeste fracties waarschijnlijk met ons delen, het komt echter aan op de uitwerking hiervan.

Als waterautoriteit zal HDSR nadrukkelijk moeten zorgen voor:

- de verbetering van het water in steden en dorpen (o.a. uitvoering stedelijke waterplannen)
- het water en de gebruiksfuncties samenbrengen (b.v. recreëren, vissen, natuur, landbouw)

Deze bredere taakopvatting is essentieel voor het draagvlak van het waterschap in de samenleving.

Wij vinden het belangrijk dat die doelen op een goede manier worden bereikt. Voor de komende bestuursperiode vragen we meer aandacht voor:

- Klantgerichtheid (waaronder communicatie)
- Toekomstgericht (o.a. duurzaamheid)
- Samenwerking met burgers, bedrijven en de lokale, regionale en landelijke overheid
- Delen van kennis, zowel nationaal als internationaal
- Beheersing van de kosten, kostenverantwoording en een eerlijke lastenverdeling.

Na deze zomer spreken we over de toekomstige (eerlijke) lastenverdeling

Er loopt momenteel een onderzoek naar de verdeelsleutels tussen de verschillende categorieën. Kloppen die met de daadwerkelijke inspanningen van het waterschap? Vanwege stedelijk water zijn ingezetenen en gebouwd in de afgelopen jaren fors meer gaan betalen. De indruk bestaat dat de verhoudingen zoek zijn geraakt. Gezien openlijke uitspraken van enkele fracties in de media beloofd het na de zomer een interessante discussie te worden. De fractie van de ChristenUnie is benieuwd naar de resultaten van het onderzoek. Eerder heeft mijn fractie t.a.v. de ontwikkeling van de tarieven al het nodige cijfermateriaal aangeleverd. We verheugen ons in de discussie na de zomer met als doel voor de komende jaren te komen tot een evenwichtiger kostenverdeling. Een kostenverdeling die recht doet aan de inspanningen die het waterschap levert voor de verschillende belastingcategorieën. Het veroorzakerprincipe "de vervuiler betaald" en het belanghebbende principe "namelijk het plukken van de vruchten" zijn hierbij belangrijke criteria.

Tenslotte

Ter afronding en om niet in herhaling te vallen, wil ik nog graag verwijzen de eerdere algemene beschouwingen van de ChristenUnie. De algemene beschouwingen van vorig jaar zijn ook als input geleverd t.b.v. het WBP en de verwachting is dat onze organisatie en het college met die aangedragen suggesties ook iets gaan doen...

Verheugend is bijvoorbeeld dat een eerder voorstel om een investeringsplafond in te voeren, inmiddels is ingevoerd.

Besluiten die door ons AB zijn genomen moeten voortvarend worden uitgevoerd. Er is dus veel werk aan de winkel en mijn fractie verwacht van uw college en onze organisatie een gerichte aanpak.

Bij alle mooie en uitdagende werkzaamheden van ons waterschap, wil ik het college en alle medewerkers van de HDSR-organisatie, de zegen van God toewensen.

Dank u voor uw aandacht.

Jaap Verweij, Fractievoorzitter ChristenUnie, AB-lid HDSR

Algemene beschouwing SGP

De laatste loodjes..... zijn mooier dan de eerste.

Het zijn de laatste algemene beschouwingen van dit algemeen bestuur. En de eerste mijn van hand op schrift. Om tegemoet te komen aan mijn eigen toezegging om nu echt een keer iets in te leveren in plaats van het uit te spreken zonder vooraf geredigeerde tekst. Staat u mij toe dat ik in gesproken woord me niet helemaal zal houden aan deze tekst maar de intentie heb binnen 5 minuten afgerond te zijn met m'n beschouwing.

Het is een bestuursperiode geweest met de nodige wrijving. Maar zonder wrijving geen glans. Er zijn lijken uit de kast gevallen, er hebben forse overschrijdingen van budgetten plaatsgevonden, er zijn uit de hand gelopen toezeggingen gedaan, er is knullig gecommuniceerd en er was een richtingloos en onsamenhangende bestuur..... om maar niet meer te noemen.

En in juist deze beschouwing kan ik met tevredenheid constateren dat er enige glans van afstraalt. Toen ik hier binnenkwam heb ik me hogelijk verbaasd met welk gemak er geld werd uitgegeven. Ik vond van meet af aan dat het prioriteit moest hebben om daar wat aan te doen. Ik wilde af van de kritiek van Ver. Eigen Huis en de media die waterschappen neerzetten als een onherkenbaar overheidslichaam die gebruikmakend van die onherkenbaarheid de lasten voor de inwoners eindeloos konden verzwaren. Ik vond en vind dat we zo snel als mogelijk van dat imago af moe(s)ten. En het is juist in deze voorjaarsnota en dit meerjarenperspectief dat daar flinke stappen in de goede richting worden gezet. We hebben nagedacht over onze positie als waterschap. Onze kerntaken. Waar kunnen we dat uit afleiden?

Uit teksten als;

- Participatiedemocratie. In plaats van zelfs duurdere oplossingen aan te brengen zal er veel meer in samenwerking worden gedaan.
- Toestandsafhankelijk onderhoud.
- Invoeren van het doorberekenen van kosten die niet strikt tot detaakuitoefening behoren of anders niet meer uitvoeren.
- Leges invoeren .
- Aanpassingen areaal.

Dat soort uitgangspunten zijn nieuw in dit schap en doen ons deugd. Het is nog niet allemaal even concreet maar de richting is duidelijk en de koers is goed. Mijn complimenten.

Dat we er nog niet helemaal zijn blijkt ook wel dat we vechten tegen deflatie en het waterschap met een "inflatie" rekt van 2 procent tot 3,5 procent.

De inspanningsverplichting die u in het voorstel opneemt om van deze percentages wat af te halen is niet echt concreet. Maar u heeft nog een paar maanden. Het zou een nog mooiere afsluiting zijn en aantonen dat we wel in staat zijn om echt de nullijn te handhaven.

Ik heb tijdens de vorige beschouwing wat suggesties (bezuinigingskaarten) aangereikt om de nullijn te benaderen. Ik kreeg er in meerderheid de handen niet voor op elkaar. Het lijkt me niet zinvol ze weer aan u voor te leggen evenals mijn pleidooi om de ruime kwijtscheldingsregeling in te perken.

Ik tel "m'n zegeningen" en moet nog wat overhouden om tijdens de verkiezingen het verschil te kunnen maken.

Wij danken het ambtelijk apparaat voor hun inzet evenals het DB en mijn collega's. We mogen ook trots zijn op wat we hebben bereikt in het afgelopen jaar. Wat ons betreft zetten we het door.

Gods zegen toegewenst bij uw werk en de uitwerking van uw plannen naar de begroting.

Ontvang een hartelijke groet,
Gijs van Leeuwen

Toespraak Voorjaarsnota 2014

Algemene beschouwingen
AB 2 juli 2014
reg.nr. DM 843688

Ons waterschap heeft veel leningen uitstaan, met andere woorden: hoge schulden. Op zich lijkt het een verstandige en logische stap, als je dan het jaarlijkse investeringsbedrag verlaagt, risicovolle investeringen mijdt en een grens stelt aan terugverdiertijden bij investeringen. Maar stel nou dat je met een hoge investering op de langere termijn lagere kapitaallasten hebt dan met een lage investering en bovendien op het gebied van duurzaamheid een goede bijdrage levert? En stel nou dat je met een investering met een terugverdiertijd van 12 jaar op de langere termijn lagere kapitaallasten hebt dan met een investering met een terugverdiertijd van 10 jaar en bovendien een bijdrage levert op het gebied van duurzaamheid? Is het dan logisch om te kiezen voor de kortere verdiertijd? Niet als je verder vooruit kijkt en bereid bent om over je eigen zittingsperiode als bestuurder heen te kijken, met andere woorden: rekening houdt met de portemonnee van burgers in de toekomst, en streeft naar duurzaamheid.

Duurzaamheid kan ook betekenen op langere termijn lagere kosten. Denk bijvoorbeeld aan Kamerik. Als duurzaamheid het uitgangspunt was geweest bij de besluitvorming, was er geen collectieve hoogwatervoorziening gekomen en had men enorm kunnen besparen op de kosten. Wij vinden het van belang dat duurzaamheid een vaste paragraaf wordt in de documenten die ter besluitvorming of consultering voorliggen, net zoals nu standaard een paragraaf m.b.t. communicatie in de oplegger staat. Wij willen daarom een motie indienen, waarvan het dictum luidt: **Verzoekt het college van dijkgraaf en hoogheemraden om duurzaamheid als vaste paragraaf op te nemen in het format voor de bestuursvoorstellen.**

Laten we daarnaast afstappen van rigide terugverdiertijden en in plaats daarvan bekijken wat de uitgaven op de langere termijn betekenen voor de kapitaallasten en op het gebied van duurzaamheid. Graag zouden wij meer inzicht willen krijgen in de mogelijkheden van duurzame energie investeringen, indien wij de terugverdiertijd verhogen naar 15 jaar met daarbij informatie over de consequenties voor de kapitaallasten op de langere termijn. Zou het dagelijks bestuur een overzicht hiervan kunnen opstellen?

En als we nuttige en duurzame zaken uitvoeren, laten wij deze dan zo effectief mogelijk doen. Hierbij denken wij bijvoorbeeld aan het aanbrengen van Fauna Uittreed Plaatsen (FUP's). Wij zijn het dagelijks bestuur erkentelijk voor het feit dat diervriendelijke oevers in het beleid vastgelegd worden, namelijk in de vorm van een paragraaf over FUP's in het oeverbeheerplan. De heer Beugelink plaatste hierbij echter wel de kanttekening dat er weinig tot niets bekend is over de vereisten aan FUP's. Om de inzet van FUP's zo effectief mogelijk te maken, pleiten wij voor onderzoek naar de vereisten aan FUP's. Wellicht kan volstaan worden met een literatuur onderzoeksstage; wij laten dat graag aan het inzicht van het DB over. Hiertoe dienen wij een motie in, waarvan het dictum luidt: **Verzoekt het college van dijkgraaf en hoogheemraden om een onderzoek in te stellen naar de vereisten van FUP's, waaronder onderlinge plaatsingsafstanden en geschiktheid per diersoort.**

Tot slot: wij zouden het zeer kwalijk vinden als het vuilvissen stopgezet wordt, zoals nu aangekondigd wordt als bezuinigingsoptie in de Voorjaarsnota. In een mail naar aanleiding van vragen hierover van onze kant, heeft de heer Beugelink aangegeven over te willen stappen op preventie met als kanttekening dat dit zeer lastig is. Preventie is belangrijk, maar zolang de wateren vervuild worden, moeten wij gewoon blijven zorgen voor schone wateren. Dat is een kerntaak en daarop kunnen en mogen wij niet bezuinigen. Bij stopzetting zou alleen het vuil bij de vuilroosters verwijderd worden. De vraag is wat de gevolgen zijn van het niet verwijderen van drijfvuil dat de vuilroosters niet bereikt. Wij verzoeken om dit bij het onderzoeken van de bezuinigingsoptie goed in kaart te brengen.

Algemene beschouwing :

Algemeen bestuursvergadering HDSR 2 juli 2014

Inbreng fractie agrariërs:

Onze fractie maakt zich zorgen om de steeds weer terugkerende discussie over de toekomst van het Veenweide gebied. De agrarische sector in het Veenweide gebied is zeer vitaal, ondernemers weten met de beperkingen goed om te gaan. Uit recent onderzoek is komen vast te staan dat de eerste tweehonderd jaar de agrarische sector de financiële drager van het veenweidegebied kan zijn. Daar mogen we best zuinig en trots op zijn, want wat blijft er van het Groene Hart over als er geen boeren meer zijn en er geen koeien meer te zien in het groene landschap?

Om dit in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren zijn een aantal zaken nodig:

Onderzoeken of bodemdaling kan worden afgeremd via proeven met onderwaterdrainage;
Overgaan naar kleinere peilvakken om zo voor de lagere gebieden een beter peil mogelijk te maken;
Bij peilbesluiten moet altijd een indexatie worden opgenomen;
Daar waar afspraken liggen voor hoogwatervoorzieningen moeten die ook uitgevoerd worden zodat in de polders peilaanpassing mogelijk blijft.

Van levensbelang voor de landbouw is dat we vast houden aan het 'peil volgt functie'-principe, dit omdat het dan mogelijk blijft dat koeien de wei in kunnen. Voor de proeven met onderwaterdrainage moeten we voldoende tijd nemen om de gevolgen hiervan in kaart te brengen, te denken is aan bijvoorbeeld tien jaar. Voor onze fractie is het van belang dat de gevolgen van de proef geen nadelig effecten mogen hebben op de KRW-doelen. Misschien dat het rapport, Toekomst verkenning Bodemdaling, een bijdragen kan leveren voor de oplossingsrichtingen?

Onze fractie gaat er vanuit dat we in de huidige bestuursperiode de besluitvorming rond de RWZI Utrecht kunnen afronden.

We zijn als HDSR op de goede weg om de lastendruk beheersbaar te houden, maar we moeten als Waterschap wel blijven kijken of taken niet goedkoper kunnen of nog wel nodig zijn. Hierbij willen we wel opmerken dat bij watertaken niet altijd de rekening één op één bij de individuele belastingbetaler wordt neergelegd.

Tot slot: onze fractie is geen voorstander van opschaling van waterschappen maar bepleiten wel voor verdergaande samenwerking met andere waterschappen, gemeenten of andere organisaties, waarbij een betere dienstverlening, efficiëntievoordelen en kostenbeheersing uitgangspunten moet zijn.

Fractie agrariërs.

Algemene beschouwing n.a.v. HDSR Voorjaarsnota 2014

Geachte Collega's,

"Sober maar robuust" een pakkende titel, maar helaas niet dekkend in hoofdlijnen van de voorjaarsnota 2014 ingevuld m.b.t. de kerntaken van het waterschap, waarbij wordt voorgesteld een indexcijfer van 2 % te hanteren en het tarief voor zuivering- en watersysteemheffing ook nog eens 1,5 %, dus in totaal met 3,5 %, te laten stijgen.

Het is gebruikelijk om een vooraf een schets te geven van ontwikkelingen en veranderingen in de maatschappelijke context en specifieke onderwerpen, waarin de kerntaken van het waterschap centraal staan en aandacht wordt besteed aan scenario's in uitvoering, die mogelijk zijn en zich voordoen om gestelde doelen te bereiken.

Deze heldere analyse en evaluatie van alternatieven (op hoofdlijnen) wordt node gemist, zodat de voorjaarsnota 2014 een slag in de lucht wordt en geen onderbouwing kent voor de meerjarenbegroting en de daaruit voortkomende tarieven.

Veiligheid dient te worden gewaarborgd door een passende invulling van het Delta programma, zowel m.b.t. HoogWaterBescherming als Zoet Water. Dit biedt perspectief, toch pleit de categorie Bedrijven voor een aanpassing in benadering. Concentratie op het fenomeen "piping" is van belang in gebieden, waar de grondslag dat vraagt, versterken door het voldoen aan nieuwe veiligheidsnormen voor primaire waterkeringen door dijkverhoging met bv. 20 cm tegen wateroverslag, wordt door ons minder van belang geacht, dan het beperken van effecten van een overstroming.

Het op orde brengen van compartimentering met een hogere prioriteit is van essentieel belang om economische gevolgen en zelfs maatschappelijke ontwrichting te voorkomen. Dit onderwerp wordt onderschat. Een uitstel en "update" van het GOP RWK draagt daar onvoldoende aan bij. Een slimme en praktische inrichting van de compartimentering dient gezicht te krijgen.

Voldoende water. Het watersysteem dient te voldoen aan de wateropgave en voldoende functioneel te zijn door het afronden van het Baggerprogramma in deze bestuursperiode, zoals voorzien, en geen doorvoering van bezuinigingen in het beheer en onderhoud, die de effectiviteit van de functionaliteit verminderen. Dit leidt tot kapitaalsvernietiging. Een schaderegeling i.p.v. het op orde brengen van het watersysteem leidt tot rechtsongelijkheid voor ingelanden en introduceert een claimcultuur binnen het HDSR gebied. Beslist ongewenst.

Samenwerking is van belang, afstemmingskosten moeten niet worden onderschat, commitment en "dwingend control" in uitvoering een must. Samenwerking dient aantoonbaar tot bezuinigingen te leiden en is geen vorm om het geld te halen waar het eventueel nog is. Het mode woord "participatie maatschappij" verdient een herkenbare en eenduidige invulling en mag niet leiden tot het afschuiven in de uitvoering van kerntaken bij HDSR of de zaken niet voor elkaar te hebben.

Schoon water. Is het een taak voor het waterschap om te investeren in stimulering van maatregelen bij landbouw en natuurbeheer? Onze bijdrage aan de EKRW binnen het Stroomgebiedsbeheersplan moet toereikend zijn. Betekent het stopzetten van vuilvissen bij HDSR ook een aanpassing van de zorgplicht van anderen of wordt onderscheid gemaakt?

De categorie Bedrijven is niet gerust op een zorgvuldige besluitvormingsprocedure m.b.t. de renovatie van de RWZI Utrecht. Het “preken voor eigen parochie” door belanghebbenden bij de introductie van de Nereda technologie en de evaluatie van de proefinstallatie resultaten versterken dat gevoel, temeer omdat de schaafeffecten van capaciteit en invloed van proces en omgevingscondities onvoldoende en onvolledig in beeld gebracht worden.

Aan het mode woord “duurzaamheid” is onvoldoende inhoud gegeven, met het woord chemie wordt negatieve beeldvorming ingebracht, om besluitvorming te beïnvloeden, terwijl chemie een wezenlijk onderdeel vormt van ons bestaan, zelfs in de drinkwater sector. “Van afval naar secundaire grondstoffen” is in het bedrijfsleven al minstens 20 jaar een adagium, opmerkelijk dat de waterschappen dit stadium nu hebben bereikt. Ook de uitwegen van een eigen energie beleid dragen daar onvoldoende aan bij.

Bestuur, middelen en maatschappij. We bereiken het einde van een bestuursperiode 2009 – 2014/2015, waarin

- het lijstenstelsel is geïntroduceerd
- de politieke partijen hun intrede in de waterschappen hebben gedaan als vertegenwoordiger van de belangen van inwoners en hun gebouwen
- binnen HDSR de coalitie cultuur is binnengedrongen ten koste van consensus. Consensus: de waarde waarmee de functionele democratie van de waterschappen zich heeft ontwikkeld en de uitvoering van haar kerntaken gestalte kreeg
- de coalitie heeft gemeend de belangengroepering Bedrijven geen onderdeel te laten zijn van het DB en zelfs de inwonerspartij Water Natuurlijk met 2 zetels in dit sturende orgaan te laten vertegenwoordigen
- het in bestuurlijke aansturing en samenhang heeft ontbroken en dit geleid heeft tot een enorme kostenoverschrijding in de watergebiedsplannen met een bestuurscrises tot gevolg. In deze voorjaarsnota moet de rekening daarvoor door de ingelanden worden betaald. Slachtoffers zijn gevonden en de beoogde revival “Bouwen aan vertrouwen” is onvoldoende ingezet en heeft nauwelijks gestalte gekregen
- de omvorming tot het realiseren van dienstverlenend, faciliterend en prestatiegericht overheidsorgaan, waar eenieder zijn toegevoegde waarde aan kan bijdragen en trots op kan zijn, is achtergebleven.

Wij vragen u tenslotte de vertegenwoordiging van de belangen van de inwoners, ongebouwd, natuur en bedrijven in het AB van HDSR te herstellen. Een roep om werk en banen vraagt om een evenredige herschikking m.b.t. het aandeel bedrijven. Van de dijkgraaf en de hoogheemraden mag dit initiatief worden verwacht, als zij zich vertegenwoordiger achten van alle vertegenwoordigende belangen binnen het AB.

Wij wensen de HDSR organisatie veel inspiratie, creativiteit, voldoening en gezondheid toe om de invoering van dit geschetste beleid succesvol te implementeren. De Categorie Bedrijven HDSR is en blijft beschikbaar haar aandeel daaraan bij te dragen.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN JULI 2014 BOS-EN NATUUREIGENAREN

Verbeterde versie

De voorjaarsnota laat een trend breuk zien. In tegenstelling tot voorgaande jaren worden er in deze voorjaarsnota keuzes gemaakt, prioriteiten gesteld en gaat de nota uit van een ander manier van werken; kiezen om dingen niet meer doen, anders te doen en door samen te werken. Voor een dergelijk aanpak heeft onze fractie al jaren gepleit en deze ingeslagen weg willen we graag ondersteunen. Eindelijk, prima en nu verder.

Het OESO rapport constateert dat het instrument van waterschappen een goed is. Maar constateert ook dat het nodige moet gebeuren. Een groot aantal aanbevelingen worden gegeven zoals:

- Breng het waterbeheer weer dichterbij de burger
- Denk aan nieuwe /economische instrumenten en stimulansen voor de waterkwaliteit in het landelijk gebied en de zoetwatervoorziening, verdrogingproblematiek,
- Kies voor een geïntegreerde benadering, wees kritisch op de investeringen en
- Vraag je af of die investeringen echt moeten naast de focus op efficiëntie, etc..

Allemaal zaken die ons werk direct raken.

Het is belangrijk om naast de consequenties van het Delta programma voor veiligheid en zoetwatervoorziening ook de aanbevelingen van uit het OESO rapport helder voor HDSR op de rij te zetten voor een vertaling naar 2015 e.v. jaren en het nieuwe waterbeheersplan.

Anders werken is makkelijker gezegd dan gedaan. Het impliceert een transitie in denken en doen in binnen HDSR op alle niveaus, de partners waar we mee samenwerken en de burgers, belanghebbenden. Transitie vraagt een planmatige aanpak, heldere keuzen en durf. Al werkend samen leren werkt. Ons advies laat je bijstaan door ervaringsdeskundigen en doe niet alles tegelijk.

Bij een transitie proces horen stippen op de horizon. Wat betreft de bos- en natuureigenaren zijn deze stippen:

STIP 1:

Het beroemde polder model is de laatste jaren steeds meer ingevuld op bestuurlijk niveau. De "wat"-vraag staat daarbij meestal voorop. Terwijl de "hoe"-vraag zeker voor een waterschap een essentiële vraag is. Graag willen we het poldermodel weer -letterlijk en figuurlijk- in de polder terug brengen. Dicht bij de grondeigenaren en de grondgebruikers. Het zou heel mooi zijn als dezen het waterbeheer weer als hun verantwoordelijkheid zien en die nemen door het waterbeheer onderdeel te maken van hun bedrijfsvoering. Als het algemeen belang het belang van de individuele grondeigenaar/ grond gebruiker overstijgt dan pas is het aan het waterschap om op zakelijke basis het de grondeigenaren mogelijk te maken dit algemene belang in hun bedrijfsvoering ook op te kunnen nemen. We hebben het dan over de (natuur)boeren, burgers en buitenlui, de landgoederen. EN in principe gaat geldt dit ook net zo goed op voor projectontwikkelaars, stedelijke beheerders, exploitanten van bedrijven terreinen, etc. .

Al deze belangen en partners zullen amen met het waterschap de "hoe"-vraag moeten beantwoorden onder de voorwaarde dat de overheid en het waterschap heldere kaders aangeeft

waarbinnen ze moeten werken, in tegenstelling tot bestuurlijke beheersadviezen. Terug naar de polder betekent ook dat maatwerk mogelijk moet zijn. Het waterschap zal daarom ruimte moeten maken voor verschillende vormen van aanpak maar wel bij het behoud van de uitgangspunten.

De tijd is rijp voor deze verandering: Maatschappelijke middelen zijn beperkt, de bouw en stadsontwikkeling staat stil en geeft ruimte voor een nieuwe aanpak zodra de economie aantrekt, de gebiedscollectieven zijn in wording (GLB) en de veranderingen in het natuurbeheer zijn nabij. Een andere aanpak: integraal en zo dicht mogelijk aan de basis (de polder) is daarbij aan de orde.

STIP 2:

Het tweede punt op de horizon is het geld. De stijgende lastendruk voor de burger is in een verminderde economische groei niet meer houdbaar. Een structurele aanpak blijft nodig om de lastendruk dragelijk te houden. Het streven van het waterschap moet zijn alleen duurzaam te investeren op de 'need to haves'. EN daarbij de lastendruk hetzelfde te houden en waar mogelijk wat lager.

Voor de zuiveringstaak is dit niet mogelijk zolang het waterschap al het werk zelf blijft doen. Het zoeken naar nieuwe partners bij de waterzuivering is geboden. Niet in de vorm van een gemeenschappelijke regeling die in onze ogen echt uit de tijd zijn, maar een zakelijke samenwerking met het bedrijfsleven.

STIP 3:

Punten op de horizon overstijgen de meerjarentermijn van HDSR. Ze kunnen wel richtinggevend zijn voor de komende jaren door de strategie erop te richten en door deze te laten doorklinken in het nieuwe waterbeheersplan. Dat wordt een uitdaging voor het waterschap en de betrokkenen want dat plan zal er anders uit gaan zien dan we gewend waren. Het wordt meer procesmatig en strategisch van aard maar wel met concrete plannen van aanpak voor de oplossing van de "hoevraag" die in de polder leeft.